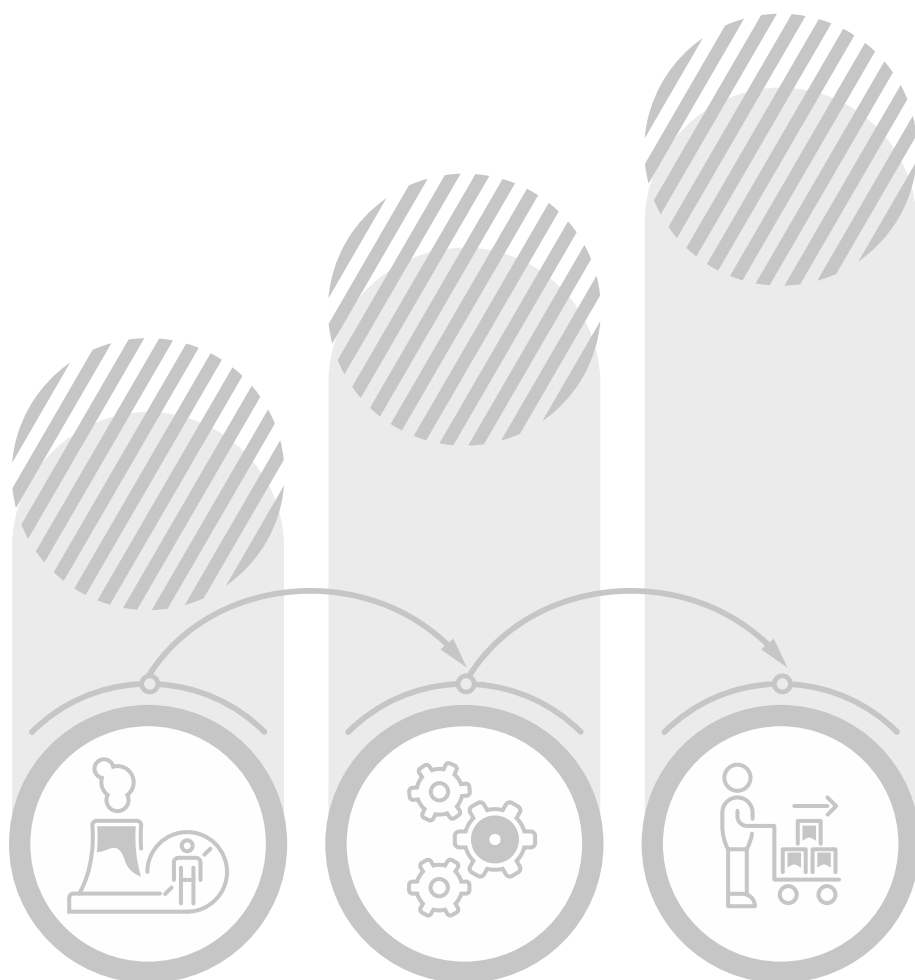

Rynek pracy **w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2022–2023**

Labour market
in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in years 2022–2023

Rynek pracy **w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2022–2023**

Labour market
in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in years 2022–2023

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Olsztynie, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Olsztyn, Warmińsko-Mazurski Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Joanny Balcerzak

Autor

Author

Magda Stankiewicz

Tłumaczenie

Translation

Joanna Abramowicz

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Joanna Giedryś

Projekt okładki i strony tytułowej

Cover and title page design

Aleksandra Kłosińska

ISBN 978-83-972079-2-9

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

olsztyn.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data – please indicate the source

Przedmowa

Rynek pracy w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2022–2023 jest kolejną edycją opracowania wydawanego przez Urząd Statystyczny w Olsztynie, poświęconego najważniejszemu zjawiskom i procesom zachodzącym na regionalnym rynku pracy. Obejmuje zjawiska i procesy na poziomie wojewódzkim, powiatowym, a w niektórych przypadkach – gminnym.

Publikacja zawiera informacje dotyczące aktywności ekonomicznej ludności, popytu na pracę, osób pracujących, wynagrodzeń i warunków pracy, a także osób bezrobotnych. Obejmuje także dane o ruchu zatrudnionych oraz wyniki przeprowadzanego co dwa lata badania struktury wynagrodzeń. W celu przedstawienia możliwie pełnego obrazu rynku pracy, najważniejsze dane w województwie zostały ukazane na tle kraju oraz pozostałych województw. Opracowanie zawiera definicje podstawowych pojęć i wskaźników, a uzupełnieniem komentarza analitycznego są tablice, wykresy i mapy, które ilustrują wybrane cechy i tendencje.

Składam serdeczne podziękowania wszystkim osobom i instytucjom za udostępnione informacje, które przyczyniły się do wzbogacenia zawartości niniejszej publikacji – w szczególności powiatowym urzędowi pracy za pomoc w przygotowaniu danych o bezrobociu w gminach. Wyrażam jednocześnie nadzieję, że opracowanie dostarczy cennych informacji wszystkim zainteresowanym problematyką rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

Olsztyn, listopad 2024 r.

Preface

Labour market in Warmińsko-Mazurskie Voivodship in years 2022–2023 is the next edition of the publication about the most important events and processes which occurred in regional labour market, presented by the Statistical Office in Olsztyn. It covers phenomena and processes at the Voivodship, powiat, and in some cases – gmina level.

The publication contains information on the economic activity of the population, labour demand, employed persons, wages and salaries, working conditions, as well as unemployed persons. It also describes data about labour turnover and results of structure of wages and salaries survey, conducted every two years. In order to present the most complete picture of the labour market, the most important data in the Voivodship have been shown against the background of the country and other voivodships. The study contains definitions of basic concepts and indicators, and the analytical commentary is supplemented by tables, charts and maps that illustrate selected features and trends.

I would like to express my sincere thanks to all persons and institutions for the information provided, that supplemented content of this publication – especially powiat labour offices for their help in preparing data on unemployment in gminas. At the same time I hope this publication will deliver valuable information for all persons interested in labour market in Warmińsko-Mazurskie Voivodship.

Director
of the Statistical Office in Olsztyn

Marek Morze

Olsztyn, November 2024

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	4
Spis wykresów	7
List of charts	
Spis map	9
List of maps	
Objaśnienia znaków umownych	10
Symbols	
Skróty nazw sekcji PKD	10
Abbreviated names of PKD sections	
Ważniejsze skróty	11
Main abbreviations	
Synteza	12
Executive summary	13
Rozdział 1. Aktywność ekonomiczna ludności	14
Chapter 1. Economic activity of the population	
1.1. Aktywność zawodowa	14
1.1. Economic activity	
1.2. Pracujący i wskaźnik zatrudnienia	15
1.2. Employed persons and employment rate	
1.3. Bezrobotni i stopa bezrobocia według BAEL	16
1.3. Unemployed persons and unemployment rate by LFS survey	
1.4. Bierni zawodowo	17
1.4. Economically inactive persons	
Rozdział 2. Pracujący	19
Chapter 2. Employed persons	
Rozdział 3. Ruch zatrudnionych i popyt na pracę	23
Chapter 3. Labour turnover and demand for labour	
Rozdział 4. Wynagrodzenia	25
Chapter 4. Wages and salaries	
Rozdział 5. Struktura wynagrodzeń w 2022 r.	27
Chapter 5. Structure of wages and salaries in 2022	
Rozdział 6. Warunki pracy	32
Chapter 6. Working conditions	
6.1. Czas pracy	32
6.1. Work time	

6.2. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	32
6.2. Persons working in hazardous conditions	
6.3. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe	34
6.3. Accidents at work and occupational diseases	
Rozdział 7. Bezrobocie rejestrowane	36
Chapter 7. Registered unemployment	
7.1. Bezrobocie w województwie	36
7.1. Unemployment in the Voivodship	
7.2. Bezrobocie w powiatach i gminach	39
7.2. Unemployment in powiats and gminas	
Uwagi metodologiczne	44
1. Źródła i zakres danych	44
2. Objasnienia podstawowych pojęć	46
Methodological notes	50
1. Sources and range of data	50
2. Explanations of basic definitions	52

W wersji angielskiej: przedmowa, spis treści, synteza, wykresy, mapy, uwagi metodologiczne.

English version: preface, contents, executive summary, charts, maps, methodological notes.

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1. Chart 1.	Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 2023 r. Economic activity of the population aged 15–89 in 2023	14
Wykres 2. Chart 2.	Bierni zawodowo według przyczyn w 2023 r. Economically inactive persons by reasons for inactivity in 2023	18
Wykres 3. Chart 3.	Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2023 r. Employed persons in the national economy by PKD/NACE sections and sex in 2023	20
Wykres 4. Chart 4.	Dynamika zmian przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto według województw w 2023 r. (rok poprzedni = 100) Dynamic of changes of average monthly gross wages and salaries by voivodships in 2023 (previous year = 100)	25
Wykres 5. Chart 5.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników według płci i grup wieku za październik 2022 r. Average monthly gross wages and salaries of employees by sex and age groups for October 2022	28
Wykres 6. Chart 6.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników według płci i poziomu wykształcenia za październik 2022 r. Average monthly gross wages and salaries of employees by sex and educational level for October 2022	28
Wykres 7. Chart 7.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników według płci i grup zawodów za październik 2022 r. Average monthly gross wages and salaries of employees by sex and group of occupation for October 2022	29
Wykres 8. Chart 8.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników według płci i rodzaju działalności za październik 2022 r. Average monthly gross wages and salaries of employees by sex and type of economic activity for October 2022	30
Wykres 9. Chart 9.	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 pracujących według województw w 2023 r. ... Persons working in hazardous conditions per 1000 employed persons by voivodships in 2023	33
Wykres 10. Chart 10.	Liczba bezrobotnych według województw w latach 2022–2023 Number of unemployed persons by voivodships in years 2022–2023	36
Wykres 11. Chart 11.	Bezrobotni według poziomu wykształcenia i płci w 2023 r. Unemployed persons by level of education and sex in 2023	38
Wykres 12. Chart 12.	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w 2023 r. Share of unemployed persons in the working age population in 2023	40
Wykres 13. Chart 13.	Udział bezrobotnych kobiet w 2023 r. Share of unemployed women in 2023	41
Wykres 14. Chart 14.	Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w 2023 r. Share of unemployed persons without the right to benefit in 2023	41

Wykres 15.	Udział bezrobotnych w wieku do 25 roku życia w 2023 r.	41
Chart 15.	Share of unemployed persons aged up to 25 in 2023	
Wykres 16.	Udział bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej w 2023 r.	42
Chart 16.	Share of unemployed persons aged 55 and more in 2023	
Wykres 17.	Udział bezrobotnych z wyższym wykształceniem w 2023 r.	42
Chart 17.	Share of unemployed persons with tertiary education in 2023	
Wykres 18.	Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w 2023 r.	42
Chart 18.	Share of unemployed persons with lower secondary education and less in 2023	
Wykres 19.	Udział bezrobotnych bez stażu pracy w 2023 r.	43
Chart 19.	Share of unemployed persons with no work seniority in 2023	
Wykres 20.	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok w 2023 r.	43
Chart 20.	Share of unemployed persons remaining unemployed for more than 1 year in 2023	

Spis map

List of maps

Mapa 1.	Współczynnik aktywności zawodowej w 2023 r.	15
Map 1.	Activity rate in 2023	
Mapa 2.	Wskaźnik zatrudnienia w 2023 r.	16
Map 2.	Employment rate in 2023	
Mapa 3.	Stopa bezrobocia w 2023 r.	17
Map 3.	Unemployment rate in 2023	
Mapa 4.	Bierni zawodowo w 2023 r.	18
Map 4.	Economically inactive persons in 2023	
Mapa 5.	Pracujący na 1000 ludności według województw w 2023 r.	19
Map 5.	Employed persons per 1000 population by voivodships in 2023	
Mapa 6.	Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2023 r.	21
Map 6.	Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2023	
Mapa 7.	Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2023 r.	21
Map 7.	Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2023	
Mapa 8.	Nowo utworzone miejsca pracy na 1000 pracujących w 2023 r.	24
Map 8.	Newly created workplaces per 1000 employed persons in 2023	
Mapa 9.	Zlikwidowane miejsca pracy na 1000 pracujących w 2023 r.	24
Map 9.	Liquidated workplaces per 1000 employed persons in 2023	
Mapa 10.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2023 r.	26
Map 10.	Average monthly gross wages and salaries in 2023	
Mapa 11.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według płci zatrudnionych za październik 2022 r.	27
Map 11.	Average monthly gross wages and salaries by sex of employees for October 2022	
Mapa 12.	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w 2023 r.	33
Map 12.	Persons working in hazardous conditions per 1000 employed persons in 2023	
Mapa 13.	Poszkodowani w wypadkach przy pracy na 1000 pracujących w 2023 r.	34
Map 13.	Persons injured in accidents at work per 1000 employed persons in 2023	
Mapa 14.	Choroby zawodowe na 100 tys. zatrudnionych w 2023 r.	35
Map 14.	Occupational diseases per 100 thousand employed persons in 2023	
Mapa 15.	Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2023 r.	37
Map 15.	Registered unemployment rate in 2023	
Mapa 16.	Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2023 r.	39
Map 16.	Registered unemployment rate by powiats in 2023	
Mapa 17.	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok w 2023 r.	40
Map 17.	Share of unemployed persons stayed in unemployment longer than 1 year in 2023	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (Δ)	nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji PKD 2007 categories of applied PKD 2007 classification are presented in abbreviated form
„W tym” "Of which"	nie podaje się wszystkich składników sumy not all elements of the sum are given

Skróty nazw sekcji PKD

Abbreviated names of PKD sections

Skrót Abbreviation	Pełna nazwa sekcji PKD Complete name of PKD section
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Trade; repair of motor vehicles	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Zakwaterowanie i gastronomia Accommodation and catering	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi Accommodation and food service activities
Obsługa rynku nieruchomości x	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości Real estate activities
Administrowanie i działalność wspierająca x	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca Administrative and support service activities

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand
p. proc.	punkt procentowy percentage point
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności Polish Classification of Activities

Synteza

W 2023 r., według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w wieku 15–89 lat (BAEL), współczynnik aktywności zawodowej był niższy niż rok wcześniej. Warmińsko-mazurskie było jednym z mniej aktywnych ekonomicznie regionów w Polsce – pod względem aktywności osób w wieku produkcyjnym plasowało się na przedostatnim miejscu w kraju. Wskaźnik zatrudnienia był również jednym z niższych w Polsce. Stopa bezrobocia była niższa od ogólnopolskiej (7 lokata wśród województw o najniższym wskaźniku). Warmińsko-mazurskie zajęło przedostatnie miejsce w kraju pod względem odsetka osób biernych zawodowo w ludności w wieku 15–89 lat (najwyższy odsetek wystąpił w podkarpackim), miało natomiast najniższy odsetek biernych z wyższym wykształceniem. Duży odsetek, zarówno w województwie, jak i w kraju, stanowili bierni pozostający na emeryturze oraz bierni z powodu nauki i uzupełniania kwalifikacji.

W 2023 r. liczba pracujących była niższa niż rok wcześniej. W przeliczeniu na 1000 ludności liczba pracujących w województwie była najniższa w kraju. Warmińsko-mazurskie znalazło się na pierwszym miejscu wśród obszarów o najwyższym zatrudnieniu w sektorze publicznym. Średnia wieku osób pracujących była wyższa niż w kraju.

Liczba przyjęć do pracy i zwolnień z pracy w 2023 r. była niższa niż rok wcześniej. W przeliczeniu na 1000 pracujących, warmińsko-mazurskie zajęło przedostatnią lokatę w kraju pod względem liczby utworzonych miejsc pracy oraz pierwszą pod względem liczby zlikwidowanych miejsc pracy.

W województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto, podobnie jak w kraju, były wyższe niż rok wcześniej. Pod względem wysokości miesięcznych płac województwo uplasowało się na ostatnim miejscu w kraju.

Przeprowadzone w październiku 2022 r. badanie struktury wynagrodzeń pokazało, że warmińsko-mazurskie należało do województw o najniższej dysproporcji płac kobiet i mężczyzn.

Zagrożenie czynnikami szkodliwymi w województwie w 2023 r. było mniejsze niż w kraju. Warmińsko-mazurskie było jednym z obszarów o najwyższym wskaźniku wypadkowości, mierzonym liczbą poszkodowanych w wypadkach przy pracy na 1000 pracujących (4 lokata za śląskim, opolskim i zachodniopomorskim).

W 2023 r. poziom bezrobocia rejestrowanego w województwie był najniższy od momentu powstania województwa. Liczba osób wyrejestrowanych z rejestrów powiatowych urzędów pracy przewyższyła liczbę osób nowo zarejestrowanych. Stopa bezrobocia była jedną z najwyższych w kraju (wyższą miało tylko podlaskie).

Executive summary

In 2023, according to the Labour Force Survey of the population aged 15–89 (LFS), the economic activity rate was lower than in previous year. Warmińsko-Mazurskie Voivodship was one of the less economically active regions in Poland – in terms of the activity of people of working age, it was in the penultimate place in the country. The employment rate was also one of the lowest in Poland. The unemployment rate was lower than the national one (7th place among the voivodships with the lowest rate). Warmińsko-Mazurskie took the penultimate place in the country in terms of the percentage of economically inactive persons in the population aged 15–89 (the highest percentage was in Podkarpackie Voivodship), while it had the lowest percentage of inactive persons with higher education. A large percentage, both in the Voivodship and in the country, were economically inactive people who were retired and inactive due to education and training.

In 2023, the number of employed persons was lower than the year before. The number of employees in the Voivodship per 1000 population was the lowest in the country. Warmińsko-Mazurskie was ranked first among the areas with the highest employment in the public sector. The average age of employees was higher than in the country.

The number of job hires and terminations in 2023 was lower than the year before. In terms of the number of jobs created per 1000 employees, Warmińsko-Mazurskie ranked penultimate in the country and first in terms of the number of jobs liquidated.

In Warmińsko-Mazurskie Voivodship in 2023, the average monthly gross wages and salaries, like in the country, were higher than a year earlier. In terms of monthly wages, the Voivodship ranked last in the country.

The structure of earnings survey carried out in October 2022 showed that Warmińsko-Mazurskie was among the voivodships with the lowest gender wage disproportion.

The threat of hazardous factors in the Voivodship in 2023 was lower than in the country. Warmińsko-Mazurskie was one of the areas with the highest incidence rate, measured by the number of persons injured per 1000 employed persons (4th place behind Śląskie, Opolskie and Zachodniopomorskie).

In 2023, the registered unemployment rate in the Voivodship was the lowest since the Voivodship was established. The number of persons removed from unemployment rolls of powiat labour offices exceeded the number of newly registered unemployed persons. The unemployment rate was one of the highest in the country (only Podlaskie had a higher one).

Rozdział 1. Aktywność ekonomiczna ludności

Chapter 1. Economic activity of the population

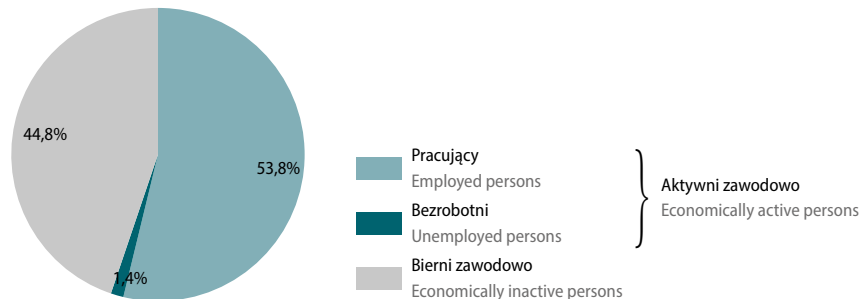
Prezentowane w niniejszym rozdziale dane opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności – BAEL przeprowadzanego w cyklu kwartalnym. Badanie prowadzone jest metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną ludności bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Dane o aktywności ekonomicznej ludności dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej i obejmują osoby w wieku 15–89 lat będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

1.1. Aktywność zawodowa

1.1. Economic activity

W województwie warmińsko-mazurskim w 2023 r. było 597 tys. osób aktywnych zawodowo, czyli pracujących i bezrobotnych. Ponad 55% tych osób stanowili mężczyźni. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, bardziej aktywni byli mieszkańcy miast (ponad 60%) niż wsi. W porównaniu do ubiegłego roku liczba aktywnych zawodowo zmniejszyła się (o 0,8%).

Wykres 1. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 2023 r.
Chart 1. Economic activity of the population aged 15–89 in 2023

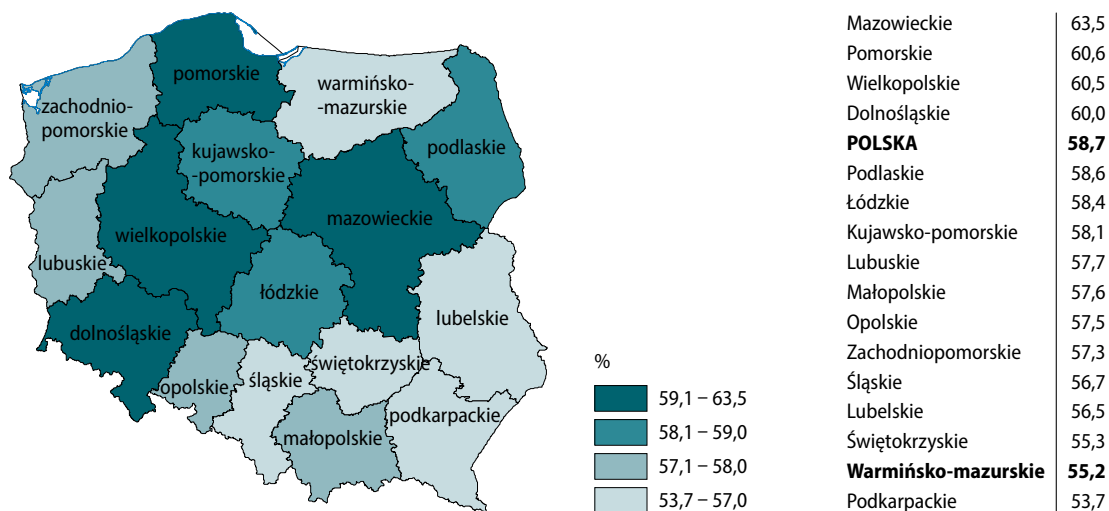

WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ – udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

W 2023 r. współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 55,2% i był niższy niż rok wcześniej. Współczynnik w województwie był niższy niż w kraju (58,7%). Wyższa wartość współczynnika wystąpiła wśród mężczyzn (63,0%) niż kobiet (47,8%). Większą aktywność zawodową odnotowano wśród mieszkańców miast (56,2%) niż wsi (53,8%).

Warmińsko-mazurskie było drugim, po podkarpackim, województwem o najniższej wartości współczynnika aktywności zawodowej. Najwyższy zarejestrowano w mazowieckim.

Mapa 1. Współczynnik aktywności zawodowej w 2023 r.
Map 1. Activity rate in 2023

WIEK PRODUKCYJNY – wynosi 18–59 lat dla kobiet i 18–64 lata dla mężczyzn.

Zawężając wiek zdolności do pracy do przedziału wieku produkcyjnego widać, że w 2023 r. ponad 77% ludności w wieku produkcyjnym w województwie to osoby aktywne zawodowo (w Polsce ponad 81%). Był to jeden z niższych udziałów w porównaniu z pozostałymi województwami (niższy miało tylko podkarpackie). Różnica do mazowieckiego, które miało najwyższy wskaźnik, wyniosła ponad 7 p. proc.

Wartość współczynnika aktywności zawodowej według kryterium wieku pokazała, że najbardziej aktywną grupą wiekową na rynku pracy w województwie w 2023 r. były osoby z grupy 35–44 lata (najwyższy współczynnik aktywności, prawie 89%), następnie osoby z grupy 45–54 lata (ponad 86%), 15–29 lat (ok. 47%) i powyżej 50 roku życia (niemal 35%). Współczynnik aktywności zawodowej osób z grupy wiekowej 50–89 lat wyniósł 36,3% i był zbliżony do przeciętnego w kraju (36,4%). Wśród osób w wieku 15–24 lata aktywnych zawodowo było ponad 27%. Był to niższy odsetek niż przeciętny w kraju (13 lokata wśród województw).

Charakterystyka współczynnika aktywności zawodowej osób o różnym poziomie wykształcenia wskazuje, że najwyższy odsetek aktywnych był wśród osób, które ukończyły szkołę wyższą (ponad 80%). Dla osób, które ukończyły szkołę policealną i średnią zawodową, zasadniczą zawodową oraz średnią ogólnokształcącą wskaźnik wyniósł ponad 56%. Najniższy wskaźnik wystąpił wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niższym (18,9%).

1.2. Pracujący i wskaźnik zatrudnienia

1.2. Employed persons and employment rate

W 2023 r. w województwie pracowało, podobnie jak rok wcześniej, 582 tys. osób. Ponad połowę pracujących stanowili mężczyźni. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, przeważali mieszkańcy miast. Ponad 75% czynnych zawodowo było w wieku produkcyjnym.

WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA – udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

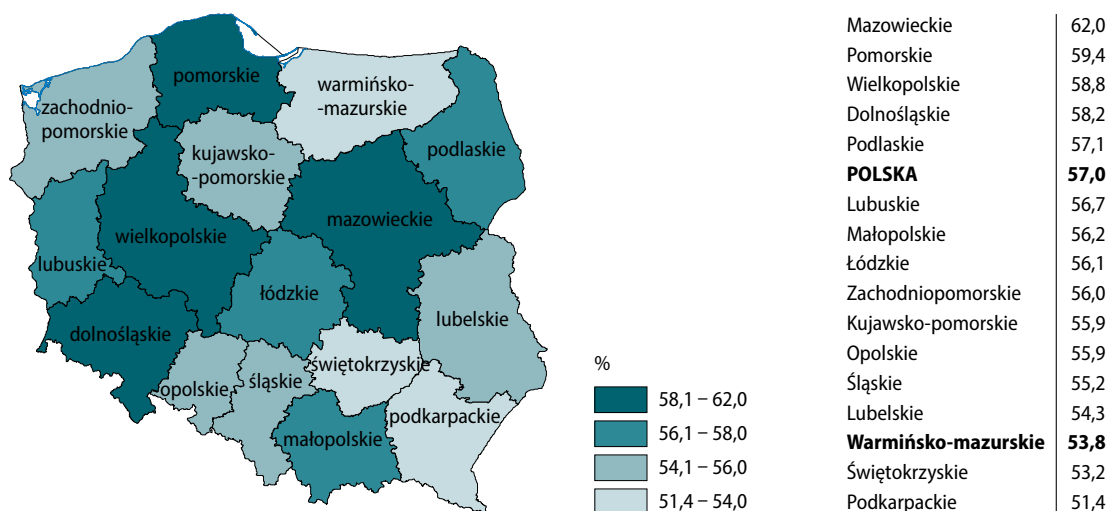
Wskaźnik zatrudnienia wyniósł 53,8% ludności w wieku 15–89 lat (w kraju 57,0%). Był on nieznacznie wyższy niż rok wcześniej (w ostatnich latach wartość wskaźnika utrzymuje tendencję wzrostową). Omawiany wskaźnik był wyższy dla mężczyzn (61,3%) niż dla kobiet (46,8%). W kraju wskaźniki dla obu płci były wyższe niż w województwie.

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia osób pracujących, najwyższy wskaźnik zatrudnienia wystąpił wśród osób z wykształceniem wyższym (79,9%) i malał wraz ze spadkiem poziomu wykształcenia. Najniższy wskaźnik miały osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (18,5%).

Porównując wskaźnik zatrudnienia między województwami okazuje się, że w 2023 r. w warmińsko-mazurskim jego wartość była jedną z niższych w kraju (14 miejsce). Najwyższy wskaźnik wystąpił w mazowieckim. Wskaźnik zatrudnienia kobiet wyniósł 46,8% (w kraju 50,3%), natomiast mężczyzn – 61,3% (w kraju 64,3%).

Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia w 2023 r.

Map 2. Employment rate in 2023

W 2023 r. w województwie na 1000 osób pracujących przypadało 857 osób niepracujących, czyli bezrobotnych oraz biernych zawodowo (w kraju 754). Było to mniej niż przed rokiem (863).

1.3. Bezrobotni i stopa bezrobocia według BAEL

1.3. Unemployed persons and unemployment rate by LFS survey

BEZROBOTNI według BAEL – osoby w wieku 15–74 lata, które spełniają jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni, aby znaleźć pracę i były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe ją podjąć.

Definicja bezrobotnego w wieku 15–74 lata według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) różni się znacząco od definicji bezrobotnego zarejestrowanego, stosowanej przez powiatowe urzędy pracy, dlatego też w zależności od zastosowanych metod pomiaru poziom bezrobocia jest różny. Przykładem jest różnica w pomiarze bezrobocia według BAEL, gdzie za bezrobotnego nie uznaje się osoby, która w badanym tygodniu wykonywała przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą dochód lub zarobek.

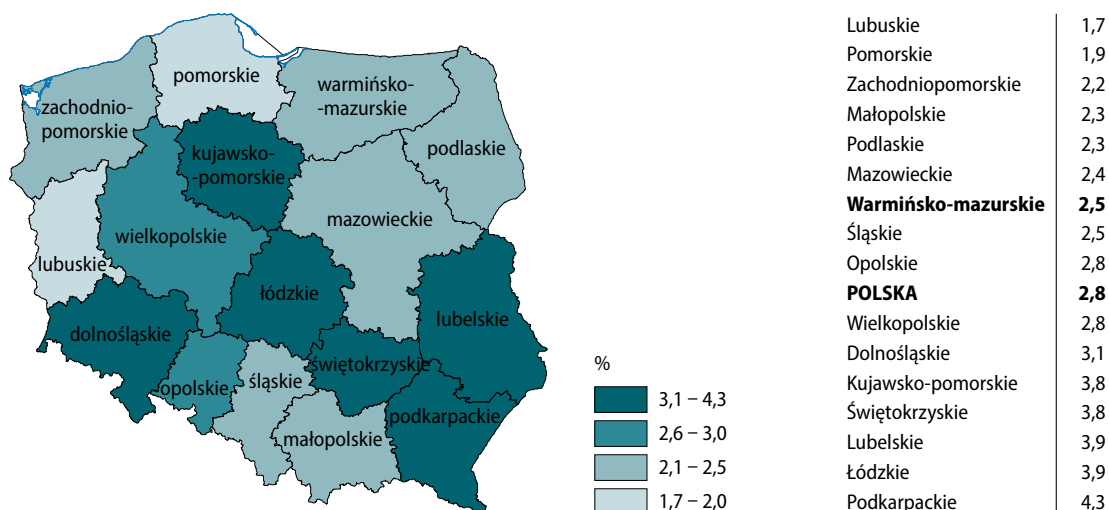
W 2023 r. w województwie warmińsko-mazurskim było 15 tys. osób bezrobotnych w wieku 15–74 lata. W strukturze bezrobotnych według płci przeważali mężczyźni, natomiast ze względu na miejsce zamieszkania – mieszkańcy miast. Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne zamieszkałe w województwie wyniósł, podobnie jak w kraju, 8 miesięcy.

STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG BAEL – udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Stopa bezrobocia według BAEL w 2023 r. w województwie wyniosła 2,5% (o 0,8 p. proc. więcej niż rok wcześniej) i była niższa niż ogólnopolska (2,8%). Stopa bezrobocia kobiet była niższa niż mężczyzn. Ze względu na miejsce zamieszkania stopa bezrobocia była wyższa na wsi niż w miastach.

W 2023 r. warmińsko-mazurskie zajmowało 7 lokatę (razem ze śląskim) pod względem wysokości stopy bezrobocia. Najwyższa stopa bezrobocia była w podkarpackim, a najniższa w lubuskim.

Mapa 3. Stopa bezrobocia w 2023 r.
Map 3. Unemployment rate in 2023

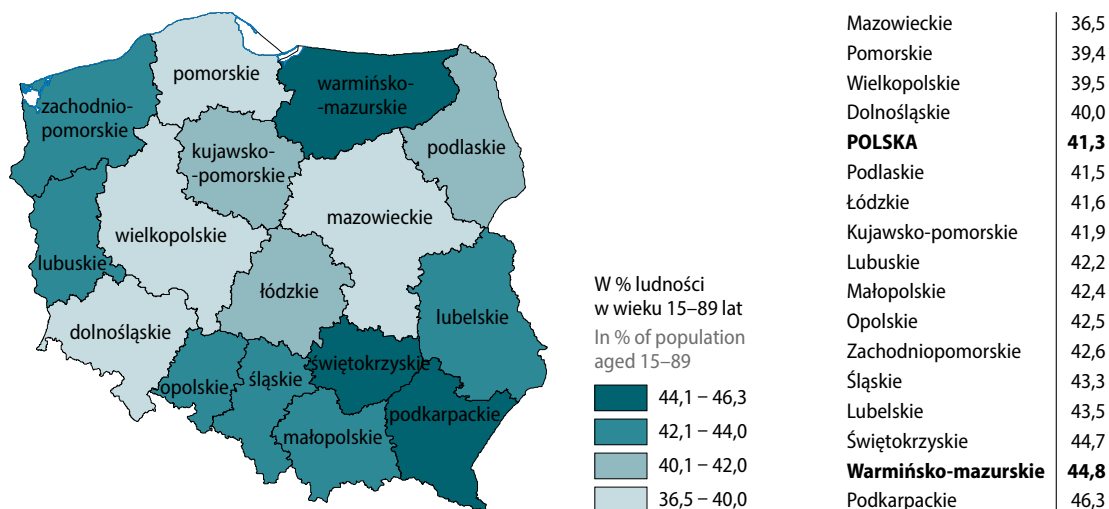
1.4. Bierni zawodowo

1.4. Economically inactive persons

W województwie w 2023 r. mieszkało 484 tys. osób biernych zawodowo. Odsetek tej grupy osób wyniósł 44,8% i był wyższy niż w Polsce (41,3%). W porównaniu z 2022 r. liczba nieaktywnych zawodowo nieznacznie wzrosła (o 0,4%), natomiast w kraju zanotowano nieznaczny spadek (o 0,7%).

Warmińsko-mazurskie z wysokim odsetkiem osób biernych zawodowo w ludności w wieku 15–89 lat zajęło przedostatnie miejsce w kraju. Najniższy odsetek biernych zanotowano w mazowieckim, najwyższy w podkarpackim.

Mapa 4. Bierni zawodowo w 2023 r.
Map 4. Economically inactive persons in 2023

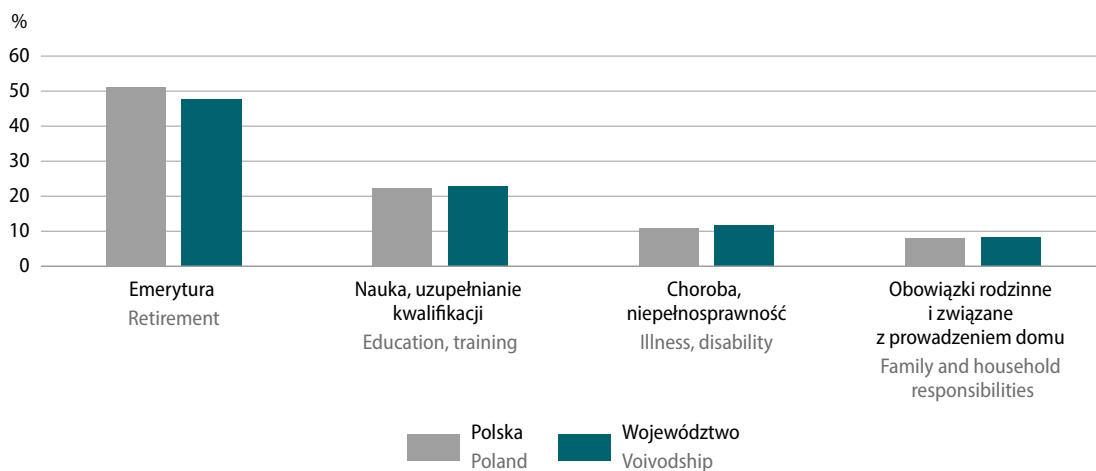

W warminsko-mazurskim na wsi zamieszkiwało 41,7% osób biernych zawodowo. Było to więcej niż przeciętnie w kraju (40,0%). W strukturze biernych w całej Polsce ponad 59% stanowiły kobiety – ich odsetek wahał się od 59,4% w podkarpackim do 63,7% w wielkopolskim. Warminsko-mazurskie, z odsetkiem 59,9%, znalazło się wśród województw o najniższym odsetku biernych kobiet. Niższy odsetek miało tylko małopolskie i podkarpackie.

Prawie 35% biernych zawodowo było w wieku produkcyjnym. Był to jeden z wyższych odsetków w kraju. W warminsko-mazurskim zanotowano najniższy odsetek biernych z wykształceniem wyższym (10,1%).

W 2023 r. wśród osób biernych zawodowo (w wieku 15–74 lata) 47,8% stanowili emeryci (w kraju 51,2%). Następną w kolejności grupą były osoby uczące się lub uzupełniające swoje kwalifikacje – 22,8% (w kraju 22,2%). Liczną była również grupa osób, które nie pracowały i nie szukały pracy z powodu choroby lub niepełnosprawności – 11,6% (w kraju 10,7%). Z powodu obowiązków rodzinnych i związanych z prowadzeniem domu nie pracowało 8,2% osób (w kraju 7,9%), z czego większość to kobiety.

Wykres 2. Bierni zawodowo według przyczyn w 2023 r.
Chart 2. Economically inactive persons by reasons for inactivity in 2023

Rozdział 2. Pracujący

Chapter 2. Employed persons

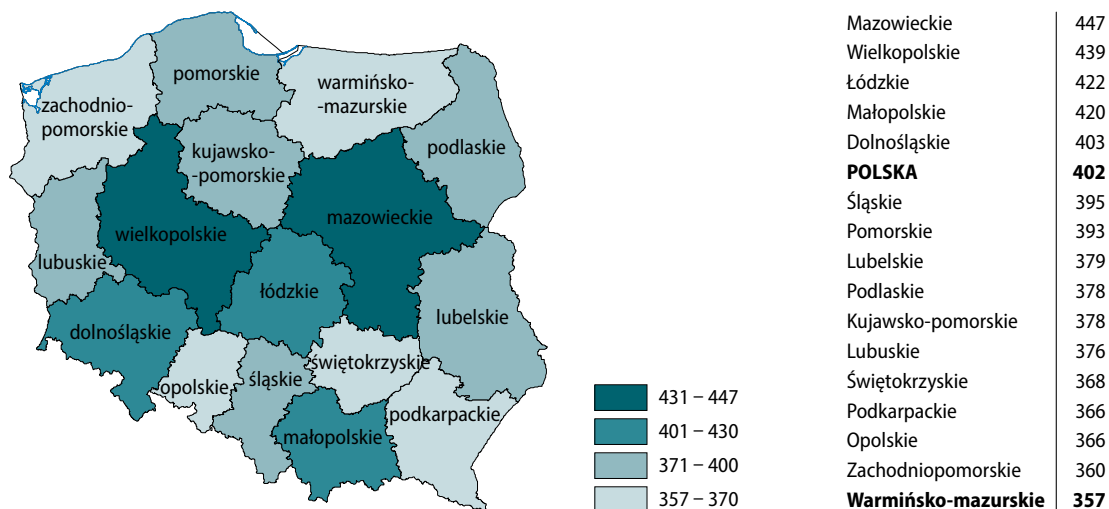
Dane o **pracujących w gospodarce narodowej** (stan na ostatni dzień miesiąca) od grudnia 2022 r. są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych. Dane dotyczą pracujących we wszystkich podmiotach gospodarki narodowej. Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

- pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy, wcześniej zatrudnieni), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;
- pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
- osoby wykonujące pracę nakładczą;
- członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Na koniec 2023 r. w województwie liczba pracujących w gospodarce narodowej wyniosła 485,3 tys. osób. Było to nieznacznie mniej (o 0,7%) niż na koniec 2022 r. Pracownicy najemni stanowili 79,5% pracujących, 20,3% pracujący na własny rachunek łącznie z pomagającymi członkami rodziny, a 0,2% pozostałe grupy pracujących. Wśród pracujących było 26,4 tys. emerytów i rencistów, 18,9 tys. osób z niepełnosprawnościami oraz 6,8 tys. cudzoziemców. Ponad połowę pracujących emerytów i rencistów oraz cudzoziemców stanowili mężczyźni. Wśród osób z niepełnosprawnościami przeważały kobiety.

Porównania przestrzenne umożliwia analiza wskaźnika liczby osób pracujących na 1000 mieszkańców. W warmińsko-mazurskim na każdy 1000 mieszkańców przypadało 357 osób pracujących, a w Polsce 402. Wskaźnik liczby pracujących na 1000 mieszkańców w warmińsko-mazurskim był najniższy ze wszystkich województw. Najwyższy poziom wskaźnika zanotowano w województwie mazowieckim i wielkopolskim.

Mapa 5. Pracujący na 1000 ludności według województw w 2023 r.
Map 5. Employed persons per 1000 population by voivodships in 2023

W województwie (podobnie jak w kraju) więcej osób pracowało w sektorze prywatnym. W sektorze publicznym znalazło zatrudnienie 27,6% pracujących. Był to najwyższy udział w kraju. Z kolei największe zatrudnienie w sektorze prywatnym widoczne było w wielkopolskim i małopolskim.

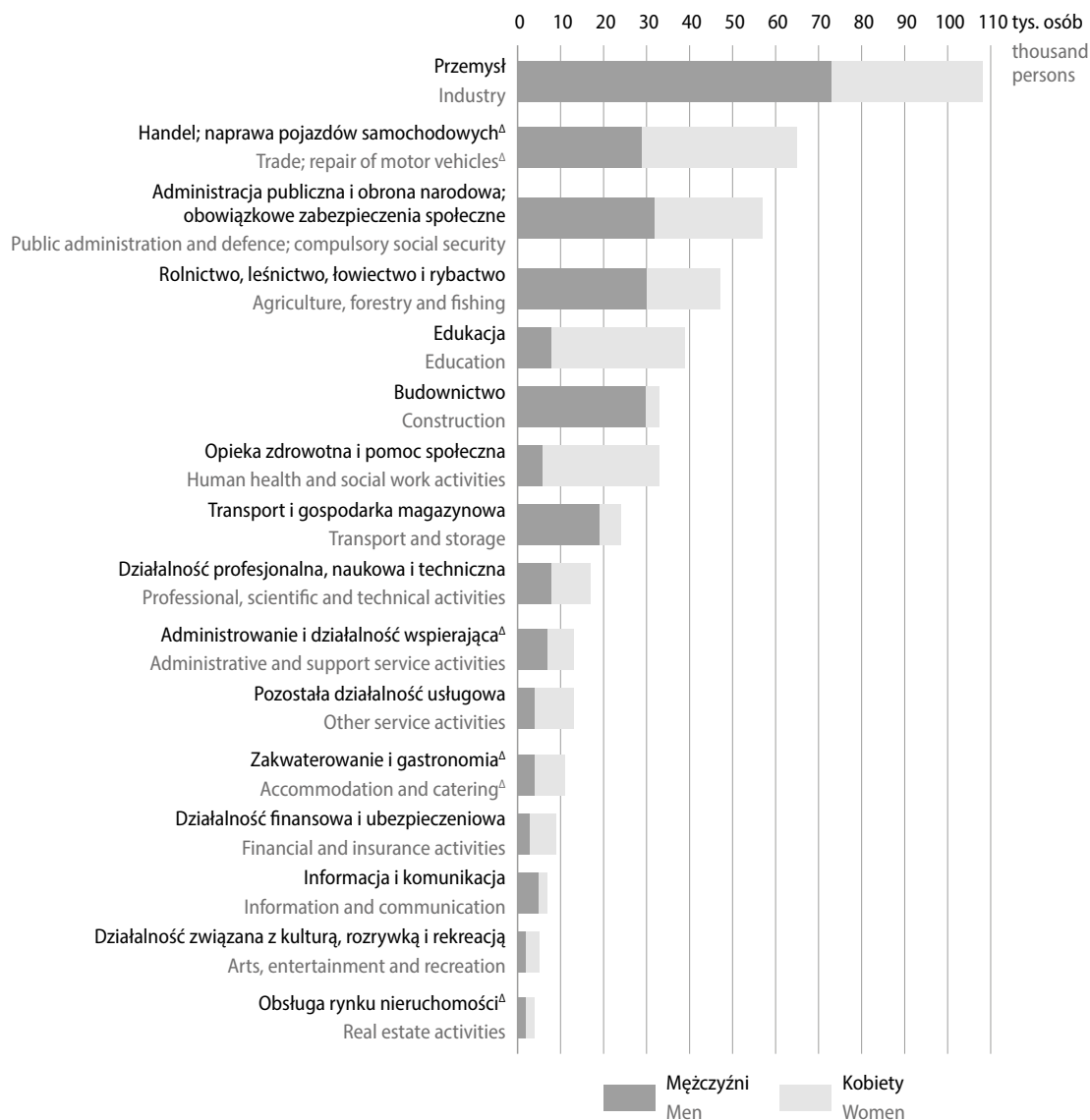
Wśród pracujących w gospodarce narodowej większą część stanowili mężczyźni. W końcu grudnia 2023 r. ich udział wyniósł 53,8%. Struktura płci pracujących była jednak zróżnicowana w zależności od rodzaju działalności podmiotu, na rzecz którego wykonywali pracę. Najwięcej, bo 97,1 tys. pracujących w gospodarce narodowej, skupionych było w przetwórstwie przemysłowym (20,0% wszystkich pracujących). Wśród nich 1/3 stanowiły kobiety. Druga pod względem liczby pracujących działalność związana z handlem; naprawą pojazdów samochodowych skupiała 13,4% pracujących (ponad połowa to kobiety). Sekcje, w których udział kobiet był największy to opieka zdrowotna i pomoc społeczna (82,5%) oraz edukacja (79,8%). Mężczyźni dominowali w budownictwie (90,7%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (78,0%).

Wykres 3. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 3. Employed persons in the national economy by PKD/NACE sections and sex in 2023

As of 31 December

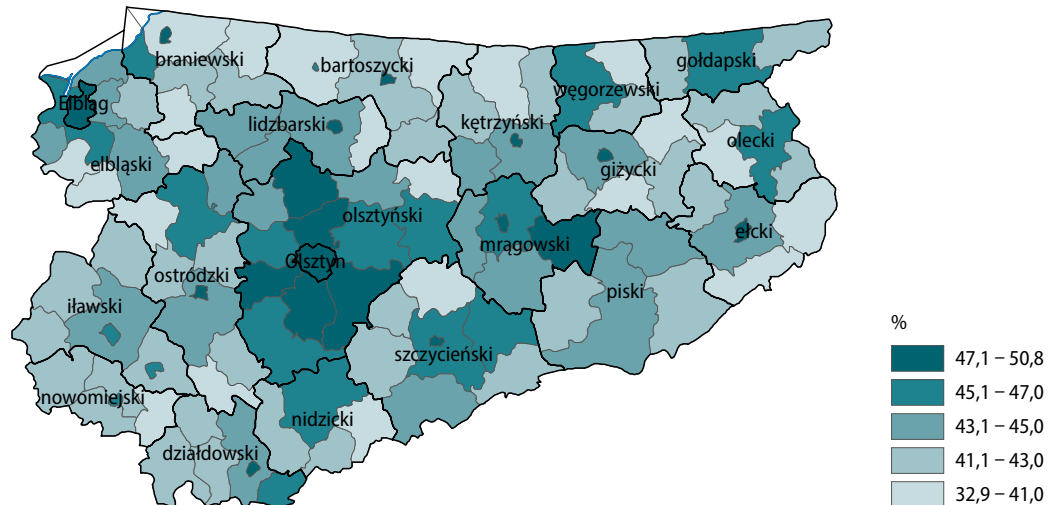

Struktura płci pracujących była również zróżnicowana według ich miejsca zamieszkania. Przewaga kobiet wśród pracujących występowała w dwóch gminach – Olsztynie (50,8%) oraz Stawigudzie (50,6%). Kobiety miały najmniejszy udział w gminie Lelkowo (32,9%). Był to jeden z najniższych udziałów w kraju, niższy miała tylko gmina wiejska Puńsk w województwie podlaskim (31,5%).

Mapa 6. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 6. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2023
As of 31 December

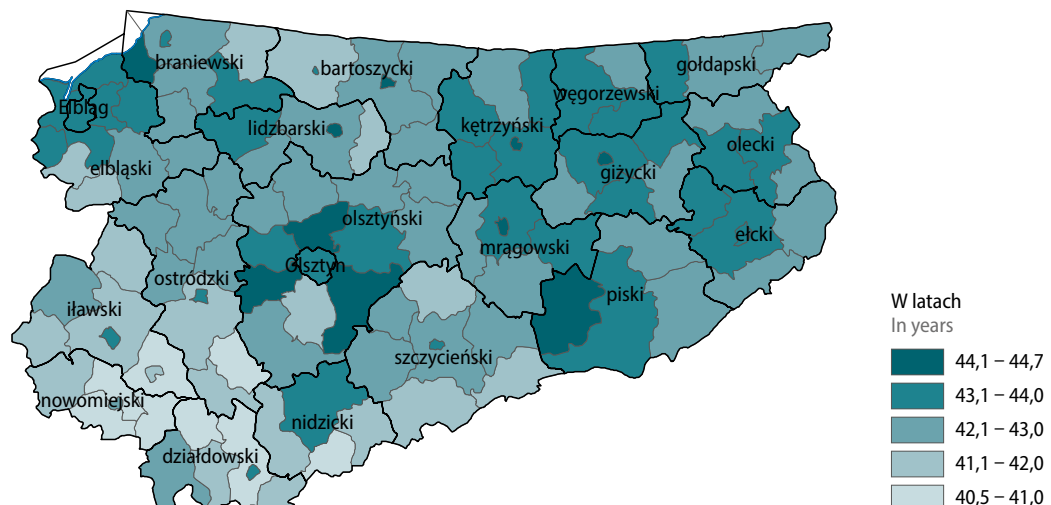

Na koniec 2023 r. mediana wieku pracujących wyniosła 43 lata i była wyższa niż w kraju – 42 lata. Średnia wieku pracujących w województwie była taka sama jak mediana i również była wyższa niż w kraju (42,4 roku). Średnia wieku pracujących mężczyzn wyniosła 43,1 roku, natomiast kobiet – 42,9 roku.

Mapa 7. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 7. Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2023
As of 31 December

Wśród gmin województwa najwyższa średnia wieku pracujących wyniosła 44,7 roku i wystąpiła w Kętrzynie. Za nią znalazła się gmina wiejska Bartoszyce ze średnią wieku 44,6 roku. Najniższą średnią wieku (40,5 roku) zanotowano w gminie wiejskiej Lubawa (w kraju wśród gmin najniższą średnią wieku miała gmina wiejska Borzytuchom z województwa pomorskiego – 39,1).

Analiza pracujących ze względu na wielkość podmiotów pokazała, że w 2023 r. w województwie prawie 31% pracujących skupionych było w podmiotach o liczbie pracujących do 9 osób, w tym ponad 26% w podmiotach zatrudniających do 5 osób. Prawie 31% osób zatrudniały także podmioty o liczbie pracujących 250 i więcej. Największy udział pracujących w podmiotach o liczbie pracujących do 5 osób w liczbie pracujących w województwie występował w gminie Rozogi (ponad 52% pracujących), najmniej (14,6%) w gminie Orzysz.

Rozdział 3. Ruch zatrudnionych i popyt na pracę

Chapter 3. Labour turnover and demand for labour

RUCH ZATRUDNIONYCH (przyjęcia do pracy i zwolnienia) badany jest w podmiotach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Dotyczy pełnozatrudnionych, bez pracowników sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Badaniem nie są objęte gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, duchowieństwo, fundacje, stowarzyszenia i inne organizacje.

W 2023 r. liczba przyjęć do pracy i zwolnień z pracy była niższa niż w 2022 r. Do pracy przyjęto 38,3 tys. osób, było to o 7,3% mniej niż rok wcześniej. Najwięcej osób przyjęły do pracy podmioty zajmujące się przetwórstwem przemysłowym (13,2 tys.). W handlu; naprawie pojazdów samochodowych, administrowaniu i działalności wspierającej oraz edukacji przyjęto do pracy ponad 3 tys. osób.

WSPÓŁCZYNNIK PRZYJĘĆ/ZWOLNIEŃ – stosunek liczby osób przyjętych do pracy/zwolnionych z pracy (bez powracających z urlopów wychowawczych i bezpłatnych) do pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo oraz zmieniających wymiar etatu).

W 2023 r. współczynnik przyjęć do pracy wyniósł 17,5% (w 2022 r. – 18,5%) i był niższy niż w kraju (20,3%). Najwyższy współczynnik przyjęć do pracy odnotowano w podmiotach zajmujących się: administrowaniem i działalnością wspierającą (63,2%), a także zakwaterowaniem i gastronomią (29,0%) oraz transportem i gospodarką magazynową (28,3%), a najniższy w edukacji (9,0%).

Spośród osób przyjętych do pracy 14,2% stanowiły osoby podejmujące pierwszą pracę (w 2022 r. – 14,5%), w tym 1,9 tys. osób to absolwenci. Do pracy przyjęto również o 21,4% mniej osób powracających z urlopów wychowawczych oraz o 9,5% mniej osób poprzednio pracujących. Liczba kobiet przyjętych do pracy wyniosła 17,4 tys. (o 8,5% mniej niż w 2022 r.).

W ciągu 2023 r. zwolniono z pracy 39,2 tys. osób tj. o 6,1% mniej niż w 2022 r. Najwięcej osób zwolniono w przetwórstwie przemysłowym (14,6 tys.), następnie w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (4,1 tys.) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (3,4 tys.). W większości sekcji PKD zaobserwowano więcej zwolnień niż przyjęć do pracy. Sekcją z największą przewagą zwolnień nad przyjęciami było przetwórstwo przemysłowe (1,4 tys. osób).

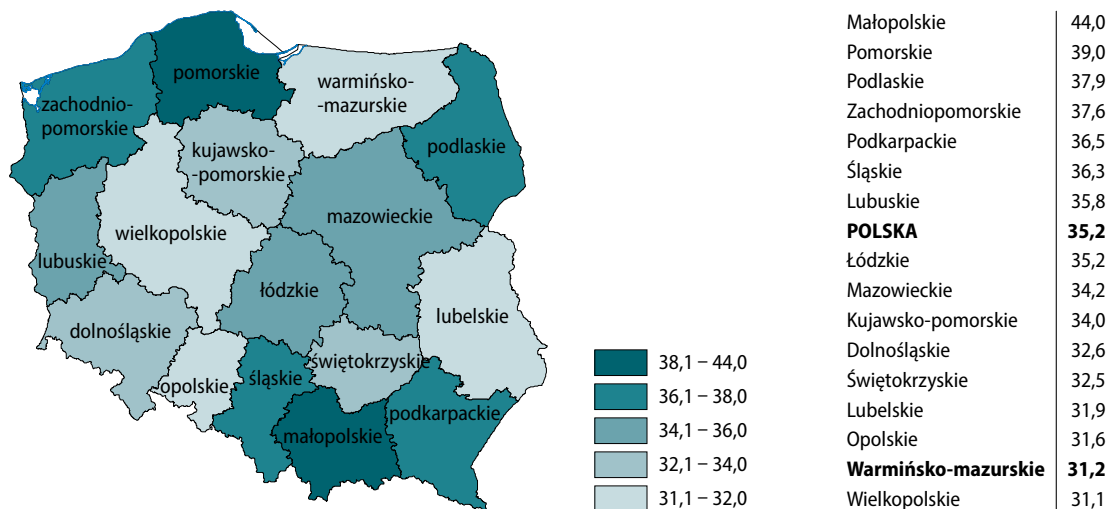
W 2023 r. współczynnik zwolnień z pracy wyniósł 17,9% (w 2022 r. – 18,8%) i był niższy niż w kraju (19,7%). Najwyższy współczynnik zwolnień z pracy odnotowano w podmiotach zajmujących się administrowaniem i działalnością wspierającą (61,5%), a także zakwaterowaniem i gastronomią (27,0%) oraz transportem i gospodarką magazynową (25,5%), a najniższy w edukacji (9,5%).

W 2023 r. w województwie utworzono 9,6 tys. nowych miejsc pracy (o prawie 12% mniej niż rok wcześniej), a zlikwidowano 8,6 tys. (o 3,6% więcej niż w 2022 r.). Na koniec roku pozostało 1,7 tys. wolnych miejsc pracy, co oznacza niezrealizowany popyt na pracę. Był on mniejszy niż w roku poprzednim (o 19,0%).

Warmińsko-mazurskie było przedostatnie w kraju pod względem liczby utworzonych miejsc pracy w przeliczeniu na 1000 pracujących (najwięcej utworzono w Małopolsce), pod względem liczby zlikwidowanych miejsc pracy w przeliczeniu na 1000 pracujących zajmowało w kraju pierwszą lokatę (najmniejsza wartość wskaźnika była w opolskim).

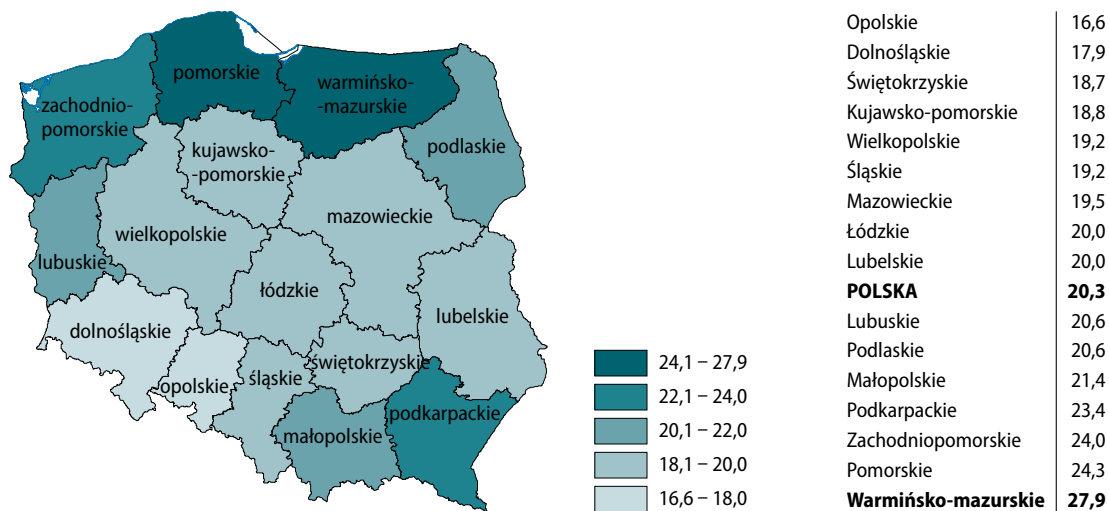
Mapa 8. Nowo utworzone miejsca pracy na 1000 pracujących w 2023 r.

Map 8. Newly created workplaces per 1000 employed persons in 2023

Mapa 9. Zlikwidowane miejsca pracy na 1000 pracujących w 2023 r.

Map 9. Liquidated workplaces per 1000 employed persons in 2023

Rozdział 4. Wynagrodzenia

Chapter 4. Wages and salaries

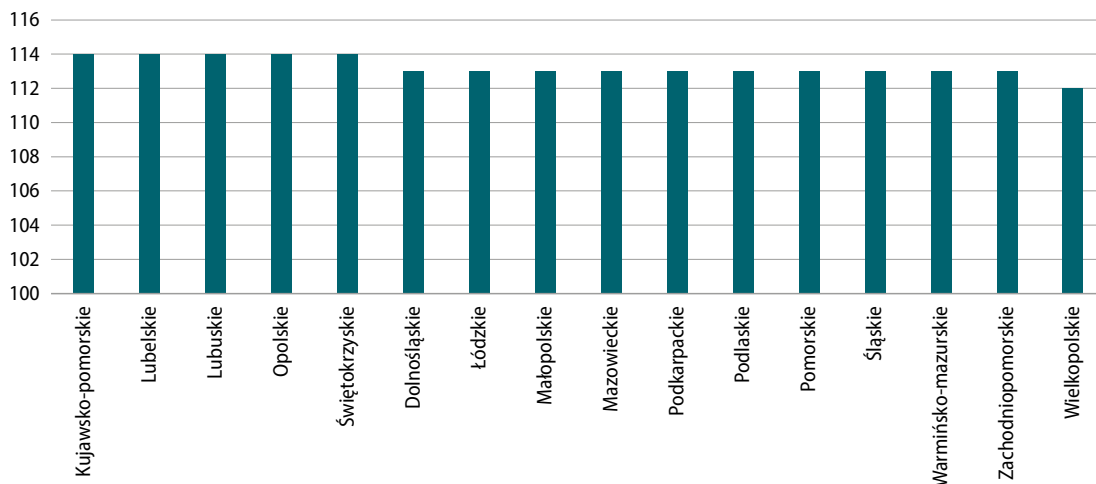
Dane dotyczące WYNAGRODZEŃ pozyskiwane są na podstawie sprawozdawczości GUS. Wynagrodzenia dzielą się na: wynagrodzenia osobowe, wynagrodzenia bezosobowe, honoraria, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej. Dane o wynagrodzeniach i przeciętnych wynagrodzeniach podaje się w ujęciu brutto. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na poziomie województw dotyczy wszystkich podmiotów gospodarki narodowej.

W województwie warmińsko-mazurskim, podobnie jak w całym kraju, w 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto wzrosły w porównaniu z rokiem poprzednim. Przeciętna miesięczna płaca brutto w województwie wyniosła 6 152,89 zł i była najniższa w kraju. W warmińsko-mazurskim pracownicy zarabiali aż o ponad 2 314 zł mniej niż w województwie mazowieckim, gdzie zanotowano najwyższy poziom płac.

Wysokość wynagrodzeń w porównaniu z 2022 r. wzrosła we wszystkich województwach. Największy przyrost zanotowano na obszarach, gdzie płace były wyższe – w mazowieckim (o 958 zł), dolnośląskim (o 853 zł) i małopolskim (o 852 zł). W warmińsko-mazurskim przyrost ten wyniósł 725 zł – był jednym z najniższych w kraju.

Wykres 4. Dynamika zmian przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto według województw w 2023 r. (rok poprzedni = 100)

Chart 4. Dynamic of changes of average monthly gross wages and salaries by voivodships in 2023 (previous year = 100)

Pracujący w sektorze publicznym otrzymywali wyższe wynagrodzenia niż pracujący w sektorze prywatnym. W 2023 r. różnica wyniosła 1 798 zł (w kraju 1 051 zł).

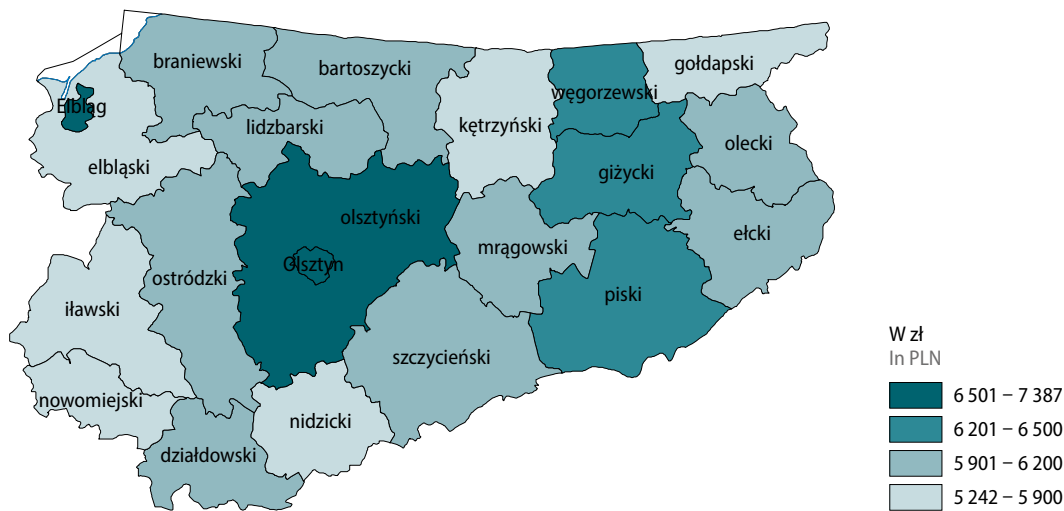
Na najwyższe płace mogli liczyć zatrudnieni w administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych, a także zajmujący się informacją i komunikacją oraz działalnością finansową i ubezpieczeniową. W ośmiu sekcjach PKD wynagrodzenia były wyższe niż przeciętna w województwie. Najmniej zarabiali zatrudnieni w sekcji administrowanie i działalność wspierająca oraz zakwaterowanie i gastronomia.

Informacje o przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu brutto w powiatach nie obejmują podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób.

Zróżnicowanie wynagrodzeń wystąpiło w powiatach województwa. W 2023 r. najwyższe wynagrodzenie, równe 7 386,70 zł, wypłacano w Olsztynie. Nawet tu przeciętna płaca była niższa od średniej krajowej (o 2,7%). Najniższe wynagrodzenie brutto otrzymywali pracujący w powiecie nowomiejskim (5 242,25 zł).

Mapa 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2023 r.

Map 10. Average monthly gross wages and salaries in 2023

W porównaniu z 2022 r. wynagrodzenia wzrosły we wszystkich powiatach. Największy przyrost wynagrodzeń zanotowano w powiecie węgorzewskim (o 16,9%), a także Elblągu (o 15,3%) oraz powiatach działdowskim i lidzbarskim (o 15,2%). Natomiast najmniejszy przyrost wynagrodzeń był w powiecie kętrzyńskim (o 10,8%).

Rozdział 5. Struktura wynagrodzeń w 2022 r.

Chapter 5. Structure of wages and salaries in 2022

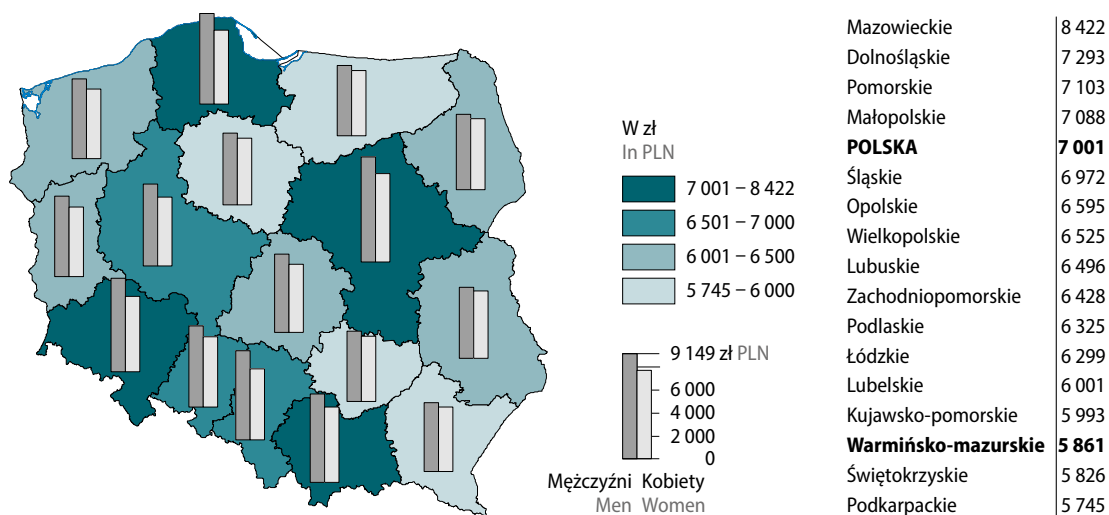
BADANIE STRUKTURY WYNAGRODZEŃ – jedno z najbardziej szczegółowych badań wynagrodzeń GUS, prezentujące cechy pracowników (np. płeć, wiek) i zakładów pracy. Jest realizowane z częstotliwością dwuletnią, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Wyniki dotyczą osób pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych, które przepracowały cały październik.

Dane o wynagrodzeniach dotyczą przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń nominalnych brutto i są prezentowane w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.

Według badania struktury wynagrodzeń, w województwie warmińsko-mazurskim przeciętna miesięczna płaca brutto w podmiotach zatrudniających 10 osób i więcej w październiku 2022 r. wyniosła 5 860,77 zł. Było to o 1 141 zł mniej niż wyniosła średnia dla kraju (7 001,28 zł).

Struktura płac według płci wykazywała dysproporcje w wynagradzaniu kobiet i mężczyzn. W 2022 r. w warmińsko-mazurskim przeciętne wynagrodzenie kobiet wyniosło 5 656,68 zł i było o 415 zł, tj. o 6,8% niższe, niż to wypłacane mężczyznom.

Mapa 11. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według płci zatrudnionych za październik 2022 r.
Map 11. Average monthly gross wages and salaries by sex of employees for October 2022

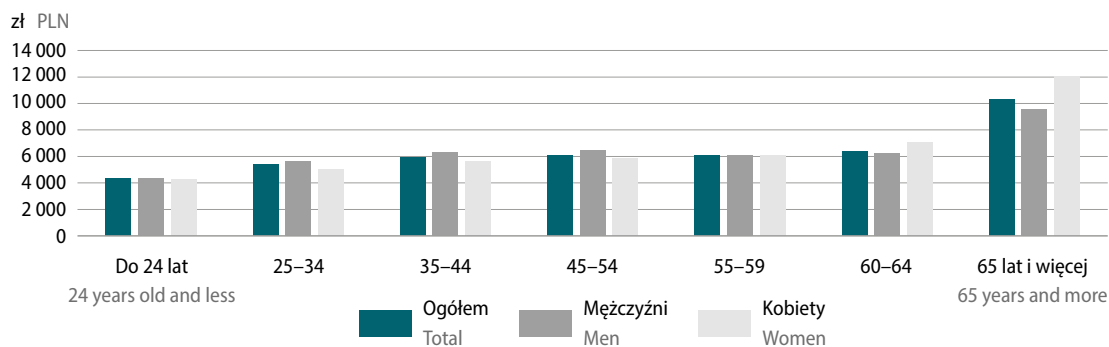

Nierówność płac kobiet i mężczyzn widoczna była we wszystkich województwach, jednak warmińsko-mazurskie było na 4 miejscu wśród tych obszarów, gdzie ta różnica była najmniejsza (najniższe było w lubelskim). Natomiast największe różnice zanotowano w województwie dolnośląskim, śląskim i mazowieckim.

Struktura wynagrodzeń według grup wieku pokazała, że wraz z wiekiem pracowników ich wynagrodzenia rosły. Osoby w wieku do 24 lat otrzymywały przeciętne wynagrodzenia w wysokości 4 333 zł. Płace pracujących w wieku największej aktywności zawodowej (35–44 lata) wyniosły przeciętnie 5 930 zł, a osób w wieku 60–64 lata – 6 359 zł.

Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników według płci i grup wieku za październik 2022 r.

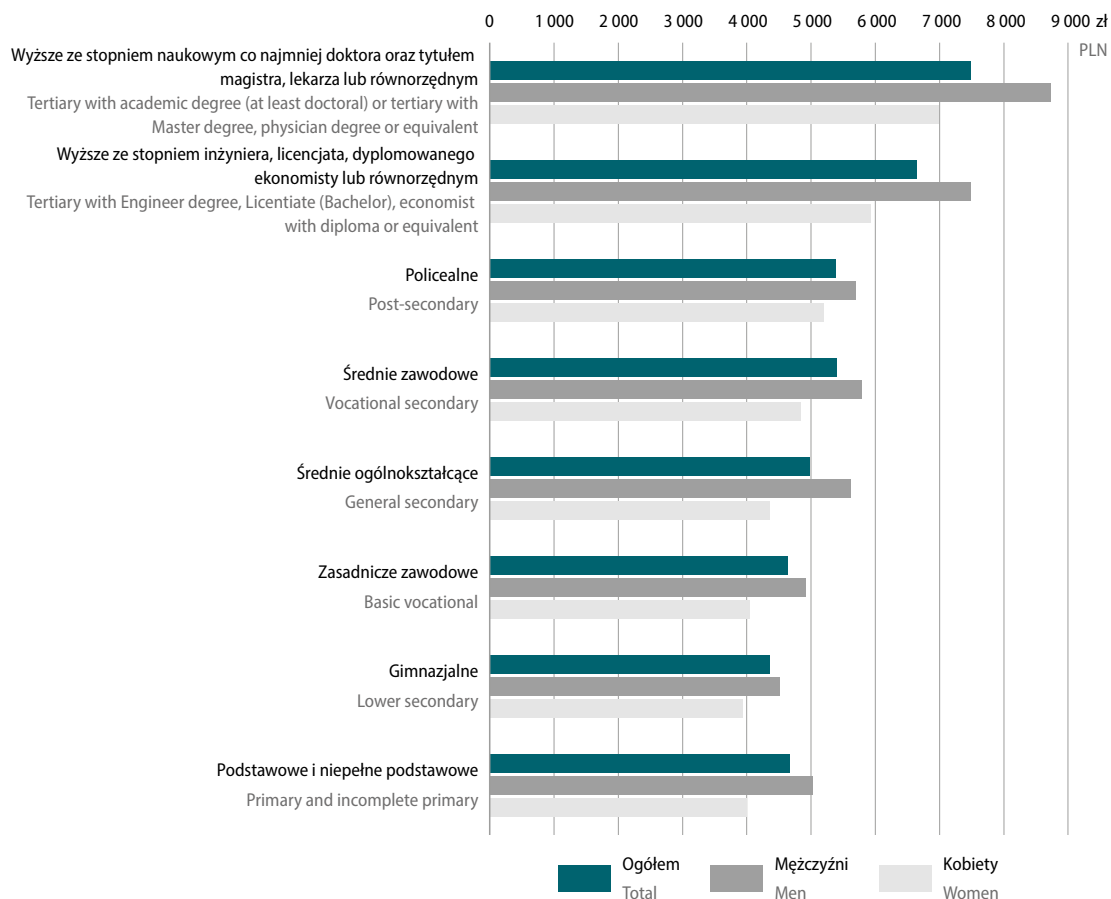
Chart 5. Average monthly gross wages and salaries of employees by sex and age groups for October 2022

Zróżnicowanie płac związane jest również z poziomem wykształcenia. W październiku 2022 r. najwyższe przeciętne wynagrodzenie otrzymywali pracownicy, którzy osiągnęli stopień naukowy co najmniej doktora, tytuł magistra, lekarza lub równorzędny – 7 482 zł. Najniższe z kolei – osoby z wykształceniem gimnazjalnym (4 356 zł) oraz podstawowym i niepełnym podstawowym (4 672 zł).

Wykres 6. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników według płci i poziomu wykształcenia za październik 2022 r.

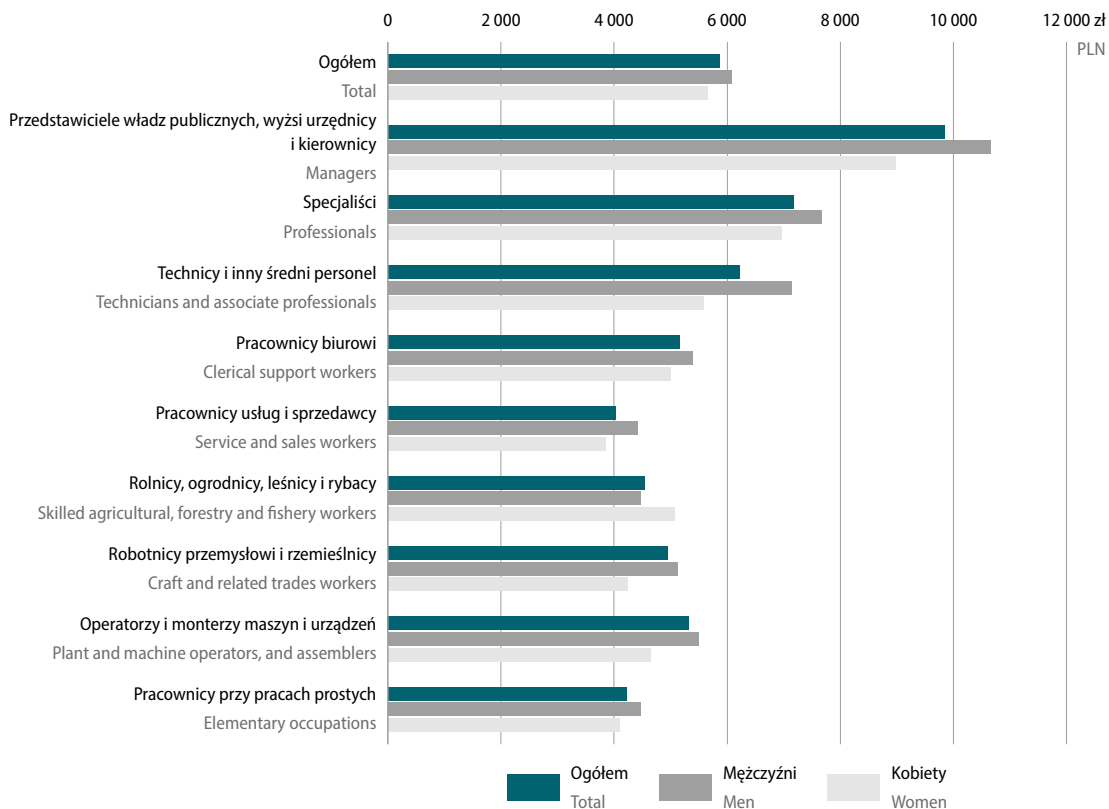
Chart 6. Average monthly gross wages and salaries of employees by sex and educational level for October 2022

Struktura wynagrodzeń według grup zawodów potwierdza zależność między rodzajem wykonywanej pracy a wysokością dochodów uzyskiwanych z pracy. Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy, pracownicy przy pracach prostych oraz rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy otrzymywali najniższe wynagrodzenia, tj. ponad 20% niższe od przeciętnego w województwie. W trzech grupach zawodów – przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy, specjaliści oraz technicy i inny średni personel – wynagrodzenia były wyższe od średniej w województwie.

Wykres 7. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników według płci i grup zawodów za październik 2022 r.

Chart 7. Average monthly gross wages and salaries of employees by sex and group of occupation for October 2022

Procentowy wzrost wynagrodzeń (w odniesieniu do 2020 r.) wystąpił we wszystkich grupach zawodów. Przyrost wyższy niż przeciętny w województwie (równy 18,8%) zanotowano w sześciu grupach zawodów, najwyższy w grupie operatorów i monterów maszyn i urządzeń. W trzech grupach zawodów przyrost wynagrodzenia był niższy niż średnia w województwie – najmniejszy wśród specjalistów.

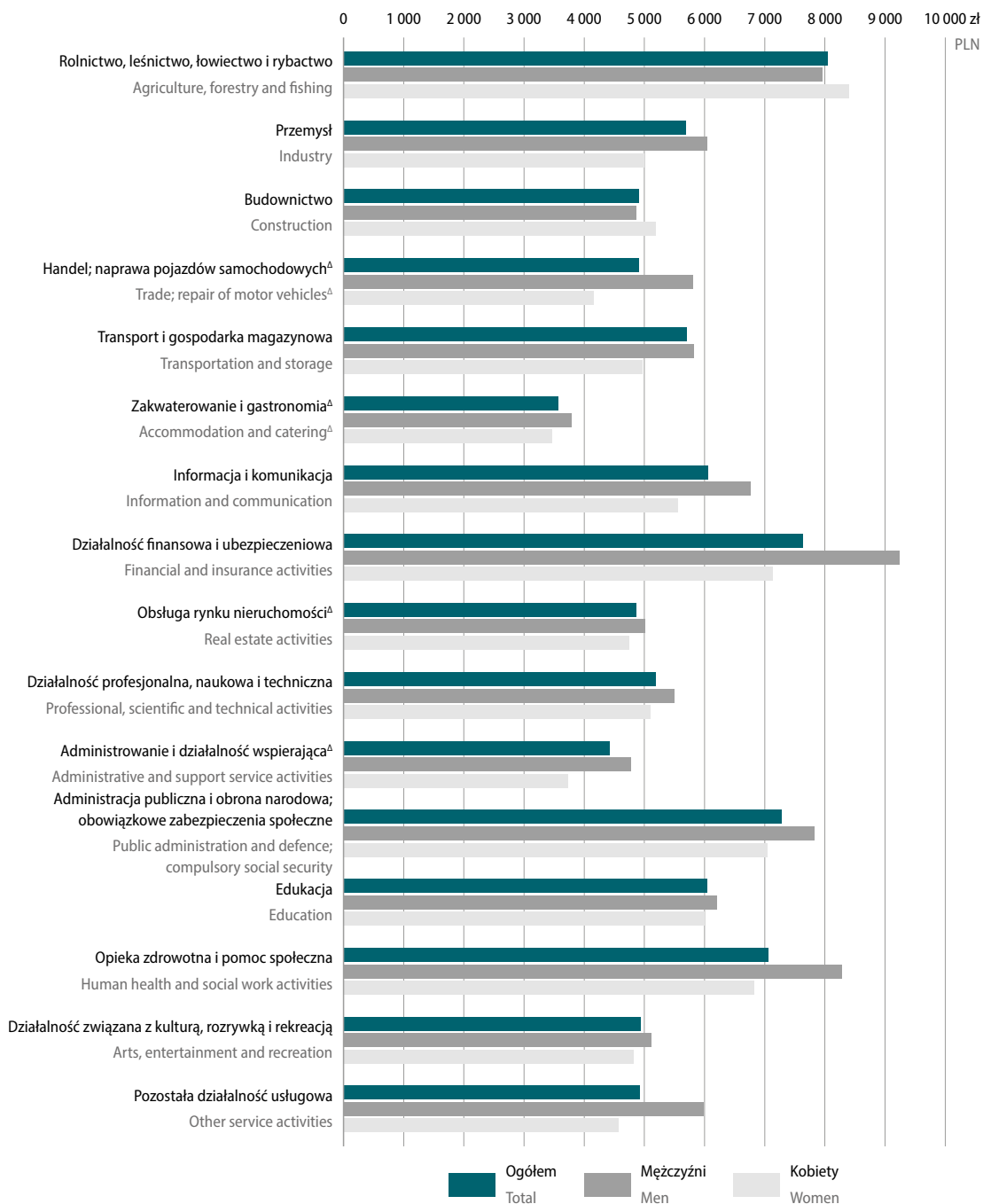
Struktura wynagrodzeń według rodzaju działalności zakładu pracy (ustalonego na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności PKD 2007) pozwala na określenie, jaka działalność ma największe znaczenie dla gospodarki. W październiku 2022 r. w województwie najlepiej opłacanymi pracownikami byli zatrudnieni w podmiotach zajmujących się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem, działalnością finansową i ubezpieczeniową, administracją publiczną i obroną narodową oraz opieką zdrowotną i pomocą społeczną. Z kolei najniższe płace zanotowano w firmach zajmujących się zakwaterowaniem i gastronomią, administrowaniem i działalnością wspierającą, obsługą rynku nieruchomości oraz budownictwem.

Biorąc pod uwagę różnice poziomu wynagrodzeń w zależności od płci, w większości sekcji wyższe wynagrodzenia otrzymywali mężczyźni. Kobiety zarabiały więcej od mężczyzn w dwóch sekcjach (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo oraz budownictwo). Największe różnice w wynagrodzeniach według

płci (gdzie mężczyźni zarabiali więcej od kobiet) zanotowano w firmach zajmujących się działalnością finansową i ubezpieczeniową. Duże różnice (powyżej 1 000 zł) wystąpiły w handlu; naprawie pojazdów samochodowych, opiece zdrowotnej i pomocy społecznej, pozostałej działalności usługowej, informacji i komunikacji, przetwórstwie przemysłowym oraz administrowaniu i działalności wspierającej.

Wykres 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników według płci i rodzaju działalności za październik 2022 r.

Chart 8. Average monthly gross wages and salaries of employees by sex and type of economic activity for October 2022

Charakterystyka wynagrodzeń według sektorów własności pokazuje różnicę wynagrodzeń między sektorami. W 2022 r. przeciętne płace w sektorze publicznym były o 1 286 zł wyższe niż w prywatnym (w 2020 r. różnica wyniosła 1 113 zł). W sektorze prywatnym pracownicy zarabiali 81% tego, co w publicznym.

Struktura wynagrodzeń według położenia geograficznego zakładu pracy pokazała pozycję województwa warmińsko-mazurskiego pod względem wysokości wynagrodzeń w porównaniu z pozostałymi województwami w kraju. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ulokowała województwo na 3 miejscu od końca w Polsce (mniej zarabiali w świętokrzyskim i podkarpackim). Pracownicy w województwie zarabiali jedynie 83,7% (w 2020 r. 85,8%) tego, co przeciętnie w kraju. Cztery województwa miały wynagrodzenia wyższe od przeciętnych zanotowanych dla kraju – mazowieckie (o 20,2%), dolnośląskie (o 4,2%), pomorskie (o 1,5%) oraz małopolskie (o 1,3%).

Ponad 75% pracowników w warmińsko-mazurskim otrzymało wynagrodzenie niższe niż przeciętne dla kraju lub mu równe (w świętokrzyskim i lubelskim 76%, w podkarpackim – 78%).

Najmniej pracowników, którzy zarabiali co najwyżej 7 001,28 zł zanotowano w mazowieckim. Mazowieckie, dolnośląskie i małopolskie to województwa, w których stosunkowo większa grupa osób zarabiała więcej niż dwukrotność przeciętnej dla kraju, czyli ponad 14 002,56 zł. W warmińsko-mazurskim jedynie 1,9% pracowników otrzymywało wynagrodzenia równe lub wyższe niż 200% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Był to najmniejszy odsetek w kraju.

Rozdział 6. Warunki pracy

Chapter 6. Working conditions

Na warunki pracy w podmiotach gospodarczych składają się zarówno czas pracy przepracowany przez zatrudnionych, wypadki przy pracy, jak i występowanie czynników szkodliwych i niebezpiecznych dla zdrowia oraz narażenie na choroby zawodowe.

6.1. Czas pracy

6.1. Work time

CZAS PRACY badany jest w podmiotach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Badaniem nie są objęte gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Analiza czasu pracy (w przeliczeniu na 1 zatrudnionego) pokazuje, że w 2023 r. pracujący w warmińsko-mazurskim spędzali w zakładach przeciętnie 1 660 godzin rocznie (w godzinach normalnych i nadliczbowych łącznie), podczas gdy rok wcześniej – 1 663. Czas przepracowany w godzinach nadliczbowych przez jednego pracownika wyniósł 38 godzin (tak samo jak rok wcześniej).

Najdłużej pracowały osoby zatrudnione w firmach zajmujących się transportem i gospodarką magazynową, zakwaterowaniem i gastronomią oraz budownictwem. Pracę w godzinach nadliczbowych wykonywali częściej pracownicy podmiotów zajmujących się działalnością edukacyjną. Praca w godzinach nadliczbowych była rzadkością w podmiotach zajmujących się działalnością związaną z kulturą, rozrywką i rekreacją, informacją i komunikacją oraz działalnością finansową i ubezpieczeniową.

6.2. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia

6.2. Persons working in hazardous conditions

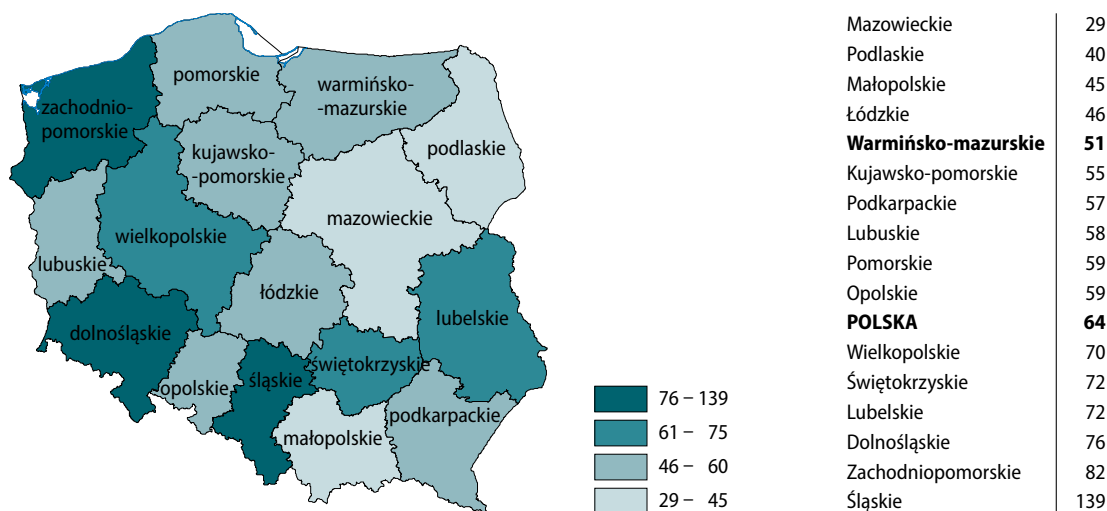
Dane o zatrudnionych w warunkach zagrożenia dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Ważnym zjawiskiem jest poprawa jakości pracy pod względem występowania warunków zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia. Na czynniki te składają się zagrożenia związane ze środowiskiem pracy (np. narażenie na substancje chemiczne, pyły przemysłowe, hałas, wibracje, zimny lub gorący mikroklimat, promieniowanie czy wpływ pól elektromagnetycznych), z uciążliwością pracy (np. nadmierne obciążenie fizyczne, niedostateczne oświetlenie stanowiska pracy) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

W 2023 r., w przeliczeniu na każdy 1000 osób badanej zbiorowości, 51 osób pracowało w warunkach zagrożenia (w 2022 r. – 43). W trudnych warunkach częściej pracowali mężczyźni. Co czwarta osoba zatrudniona w warunkach zagrożenia to kobieta.

Zagrożenie czynnikami szkodliwymi w województwie było mniejsze niż w kraju (przeciętnie w Polsce wyniosło ok. 66 osób na 1000 pracujących). Najwięcej osób pracowało w warunkach zagrożenia w województwie śląskim, najmniej w mazowieckim, podlaskim i łódzkim.

Mapa 12. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w 2023 r.
Map 12. Persons working in hazardous conditions per 1000 employed persons in 2023

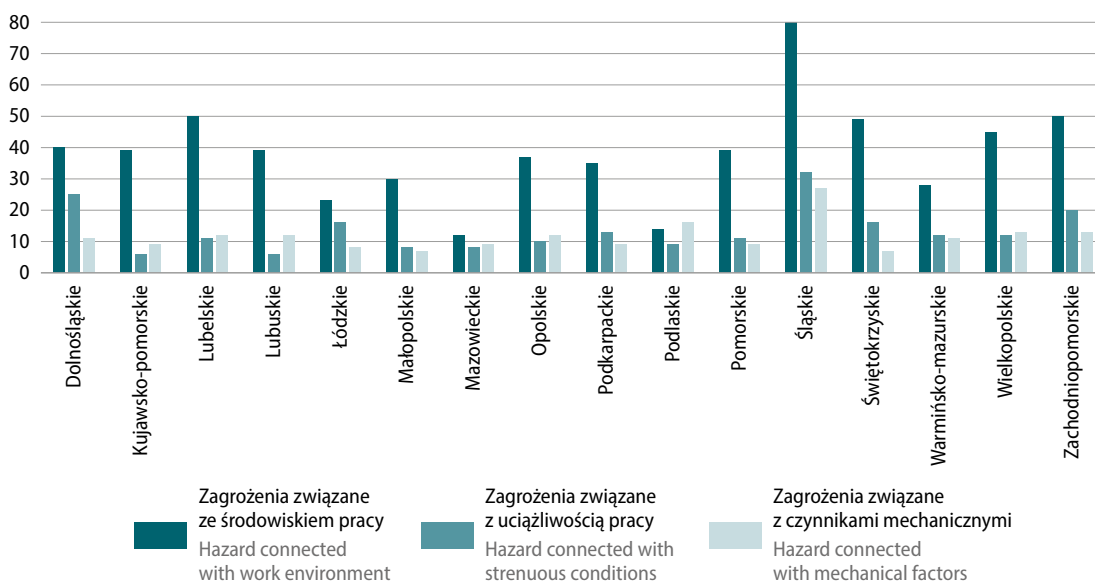

W 2023 r. najwięcej osób w województwie zagrożonych było czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy – 4,3 tys. osób (54,9%). Pracujący najczęściej stykali się z hałasem (72,0% przypadków), a także czynnikami biologicznymi, substancjami chemicznymi, pyłami oraz wibracjami (w Polsce także głównym czynnikiem zagrożenia był hałas, a ponadto pyły i czynniki biologiczne).

Wykres 9. Zatrudnieni w warunkach zagrożenia na 1000 pracujących według województw w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 9. Persons working in hazardous conditions per 1000 employed persons by voivodships in 2023
As of 31 December

Pod względem odsetka osób zagrożonych czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy i uciążliwością pracy województwo miało jeden z niższych w kraju. W przypadku zagrożonych czynnikami mechanicznymi odsetek był jednym z wyższych (wyższy miało mazowieckie i podlaskie).

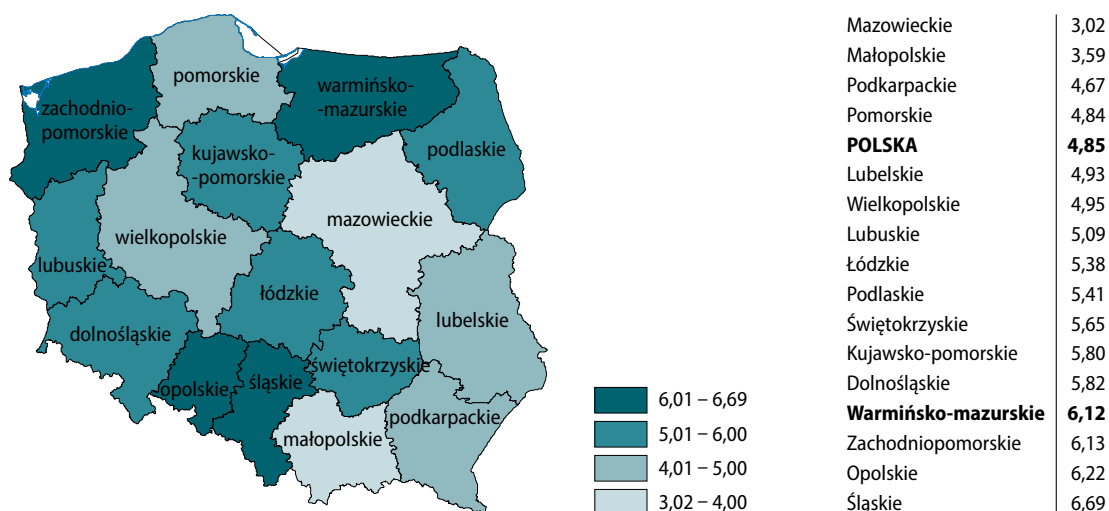
6.3. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe

6.3. Accidents at work and occupational diseases

Dane o wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) uzyskiwane są ze Statystycznej karty wypadku. Badaniem statystycznym objęte są wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego czy na karcie została wykazana czy niewykazana (z powodu np. hospitalizacji poszkodowanego, czy odmowy przyjęcia zwolnienia lekarskiego) niezdolność do pracy.

Bezpieczeństwo na stanowisku pracy określić można poprzez analizę liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy. W 2023 r. warmińsko-mazurskie było jednym z obszarów kraju o najwyższym wskaźniku wypadkowości, mierzonym liczbą poszkodowanych w wypadkach przy pracy na 1000 pracujących. Na każdy 1000 pracujących przypadało ponad 6 osób, które uległy wypadkom – więcej było w śląskim, opolskim i zachodniopomorskim.

Mapa 13. Poszkodowani w wypadkach przy pracy na 1000 pracujących w 2023 r.
Map 13. Persons injured in accidents at work per 1000 employed persons in 2023

W 2023 r. w województwie było 2,4 tys. wypadków przy pracy, w wyniku których poszkodowanych zostało 2,4 tys. osób. Liczba wypadków była większa niż rok wcześniej (o 1,3%), podobnie jak liczba osób poszkodowanych (o 1,0%). Ponad 43% wypadków spowodowanych było nieprawidłowym zachowaniem pracownika. Kolejne występujące przyczyny wypadków to m.in.: niewłaściwy stan czynnika materialnego (10,5%), niewłaściwe postępowanie się czynnikiem materialnym przez pracownika (9,1%).

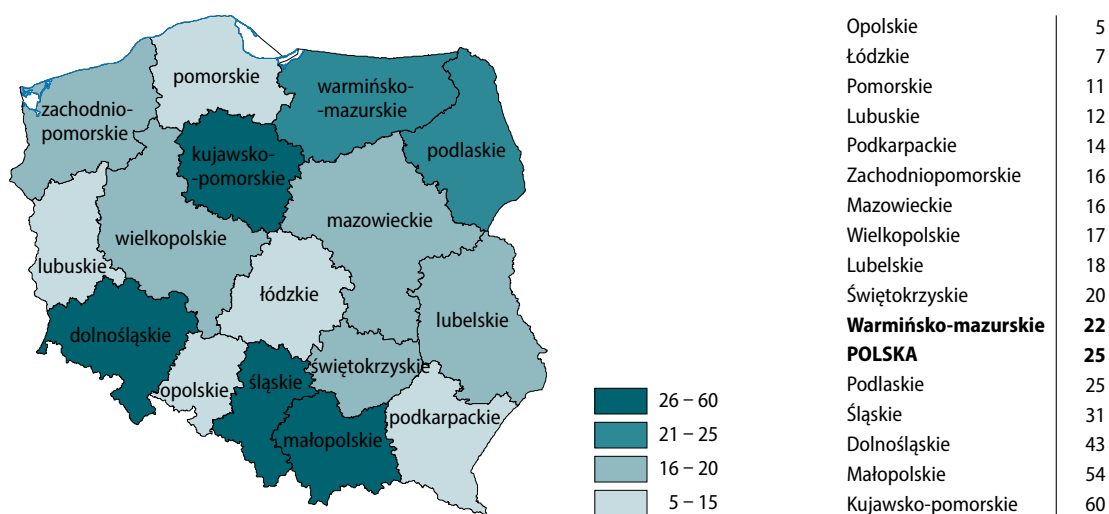
Występowanie wypadków śmiertelnych w województwie warmińsko-mazurskim nie było częste – 5 osób uległo takim wypadkom w 2023 r. (18 osób w 2022 r.). Wypadkom najczęściej ulegali mężczyźni, którzy stanowili ponad 56% ogólnej liczby osób poszkodowanych (59,2% w 2022 r.). W 2023 r. w wyniku zaistniałych wypadków liczba dni niezdolności do pracy wyniosła łącznie 105,7 tys. (spadek o 2,3% w stosunku do 2022 r.), a w przeliczeniu na jednego poszkodowanego (bez wypadków śmiertelnych) – 44 dni.

CHOROBA ZAWODOWA – choroba wymieniona w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanym „narażeniem zawodowym”.

W 2023 r. stwierdzono w województwie warmińsko-mazurskim 85 przypadków chorób zawodowych, z tego u 40 osób rozpoznano choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa, u 25 – przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy, a u 11 przewlekłe choroby głosu. W 2023 r. liczba przypadków chorób zawodowych wzrosła w porównaniu do 2022 r. (54 przypadki).

Mniej niż przeciętnie w kraju zanotowano chorób zawodowych w przeliczeniu na 100 tys. zatrudnionych – 22 przypadki. Najwyższy wskaźnik wystąpił w kujawsko-pomorskim, najniższy w opolskim.

Mapa 14. Choroby zawodowe na 100 tys. zatrudnionych w 2023 r.
Map 14. Occupational diseases per 100 thousand employed persons in 2023

Rozdział 7. Bezrobocie rejestrowane

Chapter 7. Registered unemployment

BEZROBOTNY – osoba, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonywującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia, nieuczącą się w szkole (z wyjątkiem szkół dla dorosłych), zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania powiatowym urzędzie pracy.

7.1. Bezrobocie w województwie

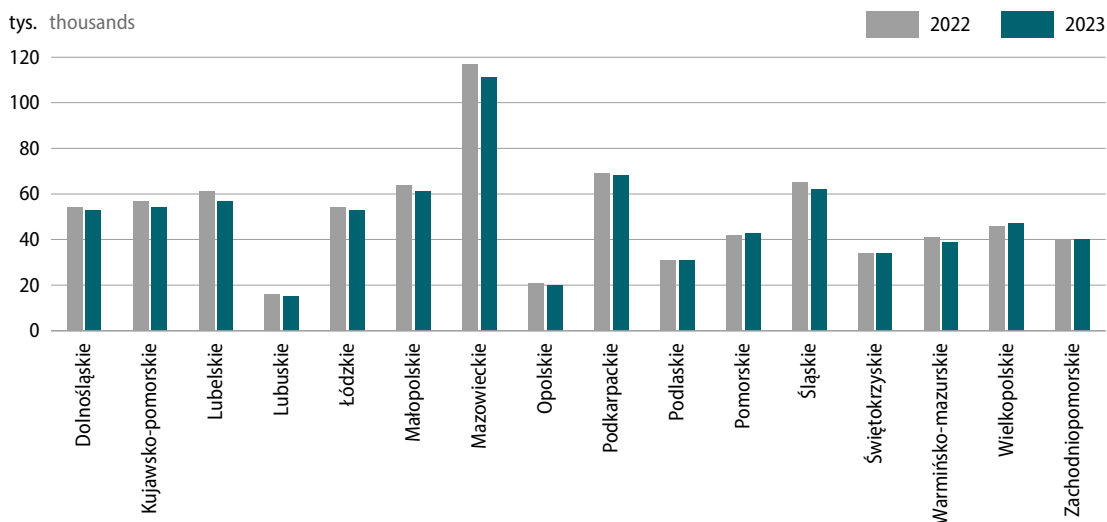
7.1. Unemployment in the Voivodship

W 2023 r. w województwie warmińsko-mazurskim poziom bezrobocia był najniższy od momentu powstania województwa. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy wyniosła 39,3 tys. osób i była niższa od zanotowanej rok wcześniej (o 1,8 tys. osób, tj. o 4,3%).

Wykres 10. Liczba bezrobotnych według województw w latach 2022–2023

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 10. Number of unemployed persons by voivodships in years 2022–2023
As of 31 December

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO – udział bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo (bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego).

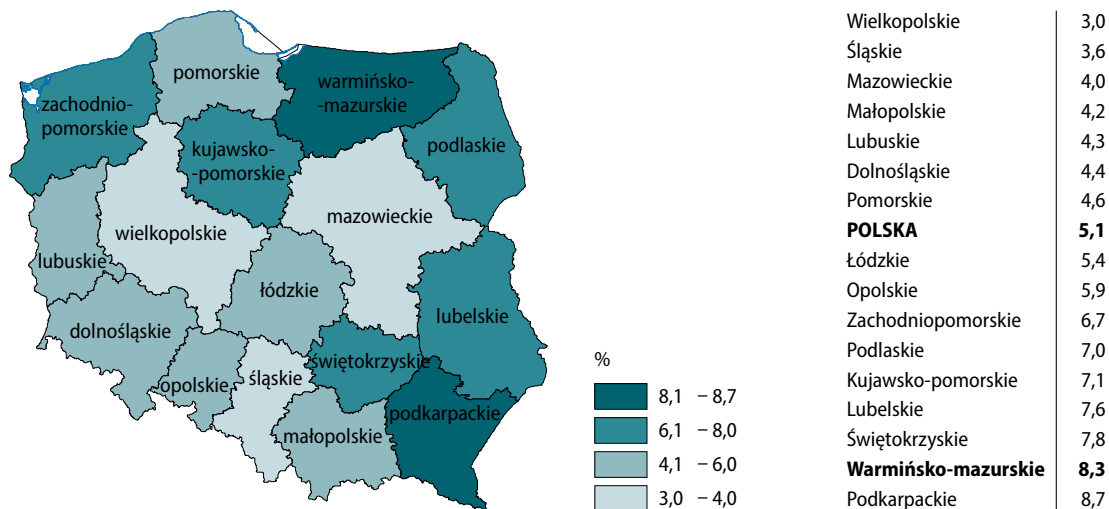
W województwie na koniec 2023 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 8,3% i była nieznacznie niższa (o 0,4 p. proc.) niż rok wcześniej. Stopa bezrobocia w województwie, podobnie jak w latach ubiegłych, była jedną z najwyższych w kraju (wyższy wskaźnik miało tylko podkarpackie). Wskaźnik ogólnokrajowy na koniec grudnia 2023 r. wyniósł 5,1% i był nieznacznie niższy niż rok wcześniej. Najniższa stopa bezrobocia była w województwie wielkopolskim.

Mapa 15. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 15. Registered unemployment rate in 2023

As of 31 December

Struktura bezrobocia według płci wskazuje na przewagę liczebności kobiet w populacji bezrobotnych. W 2023 r. odsetek kobiet nie posiadających pracy wyniósł 53,4%. Ich liczba była o 6,9% niższa niż rok wcześniej.

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec grudnia 2023 r. stanowili 81,1% bezrobotnych (przed rokiem 81,9%). Do tej grupy zaliczane są m.in. osoby długotrwale bezrobotne, których udział w liczbie zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszył się w skali roku (o 0,6 p. proc. do 47,2%). Zmniejszył się również udział osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (o 1,4 p. proc. do 17,6%) oraz osób do 25 roku życia (o 0,8 p. proc. do 12,6%). Zwiększył się natomiast udział osób powyżej 50 roku życia (o 0,9 p. proc. do 28,2%). W powiatowych urzędach pracy na koniec 2023 r. zarejestrowanych było ponad 3,5 tys. niepełnosprawnych osób bezrobotnych. Ponad 82% nie posiadało prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Na koniec 2023 r. 89,0% bezrobotnych w województwie to osoby wcześniej pracujące (przed rokiem 88,5%). Mieszkańcy wsi pozostający bez pracy to 52,6% (przed rokiem – 52,5%) liczby bezrobotnych. Większy odsetek bezrobotnych na wsi zanotowano w czterech województwach, a warmińsko-mazurskie plasowało się powyżej średniej dla kraju. Ponad 34% bezrobotnych nie posiadało kwalifikacji zawodowych, a prawie 18% nie miało doświadczenia zawodowego.

Zjawiskiem widocznym zarówno w województwie, jak i w kraju, jest wzrost odsetka osób bezrobotnych, które pozostają bez pracy dłużej niż 1 rok. W 2023 r. odsetek ten wyniósł w województwie 40,2% (w kraju – 47,8%). Oznacza to, iż ponad 40% bezrobotnych ponad rok bezskutecznie poszukiwało pracy.

Zasiłek dla bezrobotnych jest najczęstszą formą pomocy osobom, które utraciły pracę. W 2023 r. odsetek osób upoważnionych do jego otrzymywania osiągnął poziom 19,2%, czyli bez prawa do zasiłku było ponad 80% bezrobotnych. W porównaniu z pozostałymi województwami, w warmińsko-mazurskim odsetek ten był najniższy w kraju. Średnio w Polsce wsparcie finansowe nie przysługiwało 84,8% bezrobotnych.

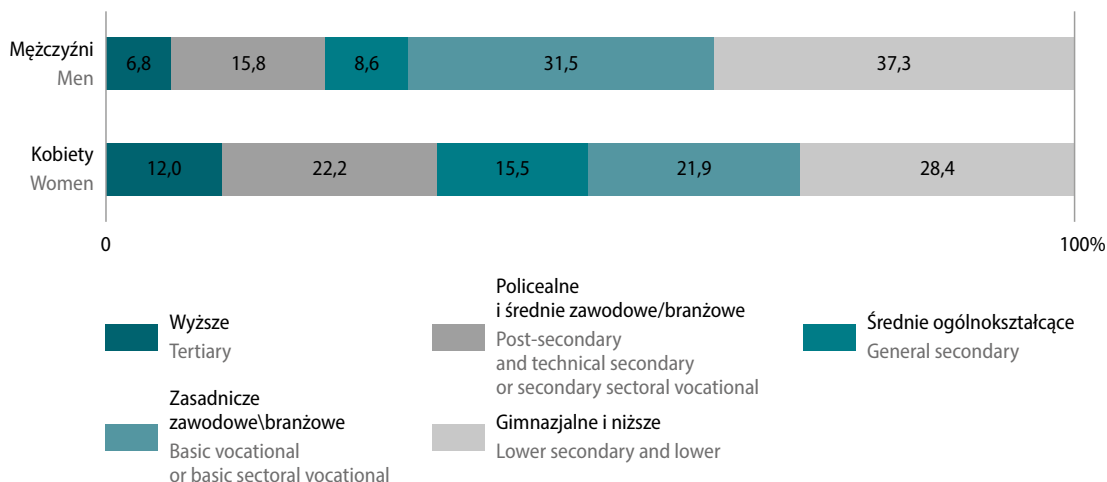
Poziom wykształcenia bezrobotnych jest jednym z czynników wpływających na ich sytuację na rynku pracy. W 2023 r. aż 58,9% pozostających bez pracy to osoby najniżej wykształcone – posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe i niższe. Zbiorowość bezrobotnych z wykształceniem wyższym była niższa niż rok wcześniej (o 5,6%). Liczba bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym oraz średnim ogólnokształcącym również była niższa niż w roku wcześniejszym.

Wykres 11. Bezrobotni według poziomu wykształcenia i płci w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 11. Unemployed persons by level of education and sex in 2023

As of 31 December

Populacja bezrobotnych kobiet charakteryzowała się odmienną strukturą wykształcenia niż populacja mężczyzn. Wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe/branżowe posiadało 50,2% bezrobotnych kobiet, podczas gdy odsetek mężczyzn z takim wykształceniem wyniósł 68,7%. Wyższe wykształcenie posiadało 12,0% kobiet i 6,8% mężczyzn.

Odsetek bezrobotnych, którzy ukończyli 55 lat i więcej wyniósł 18,1% (podobnie jak rok wcześniej). W powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 7,1 tys. bezrobotnych z tej grupy wiekowej. Ponad 59% z nich to długotrwale bezrobotni. Coraz mniej było bezrobotnych najmłodszych, do 24 roku życia – nastąpił spadek ich udziału w populacji bezrobotnych z 13,4% w 2022 r. do 12,6% w 2023 r. Ponad 35% bezrobotnych młodych nigdzie wcześniej nie pracowało, nie miało żadnego stażu pracy. Ponad ¼ pozostawała długotrwale bez pracy.

Biorąc pod uwagę staż pracy, zauważyć można, że wśród wszystkich osób pozostających bez pracy najliczniejszą grupę (26,9%) w 2023 r. stanowili bezrobotni z krótkim stażem pracy (1–5 lat). Na drugim miejscu były osoby pracujące krócej niż rok (19,6%). Osoby nie posiadające żadnego stażu pracy z odsetkiem 11,0% znalazły się dopiero na piątym miejscu, za bezrobotnymi, którzy przepracowali 5–10 i 10–20 lat.

Lata 2022–2023 to okres, w którym liczba osób wyrejestrowanych z rejestrów powiatowych urzędów pracy przewyższała liczbę osób nowo zarejestrowanych. W 2023 r. w województwie warmińsko-mazurskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 65,4 tys. osób i była niższa niż przed rokiem (o 4,6 tys., tj. o 6,6%). Najliczniejszą grupę stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w liczbie nowo zarejestrowanych zwiększył się w stosunku do 2022 r. i wyniósł 82,4%. Wzrósł odsetek m.in. osób pracujących przed zarejestrowaniem (do 89,6%, tj. o 2,0 p. proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim w ciągu 2023 r. wykreślono 67,1 tys. osób (o 6,1% mniej niż przed rokiem). Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy (35,5 tys. osób). Kolejnymi przyczynami były: niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy (12,4 tys. osób), dobrowolna rezygnacja ze statusu osoby bezrobotnej (4,6 tys.), rozpoczęcie stażu lub szkolenia u pracodawców (4,4 tys.).

Powiatowe urzędy pracy w województwie warmińsko-mazurskim w ciągu 2023 r. dysponowały 37,9 tys. ofertami pracy (o 13,1% mniej niż rok wcześniej), w tym 9,6% to oferty odbycia stażu u pracodawców, a 2,5% – oferty dla osób niepełnosprawnych. Na koniec grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 24 bezrobotnych (22 przed rokiem). Wskaźnik ten był wyższy niż w kraju (19).

7.2. Bezrobocie w powiatach i gminach

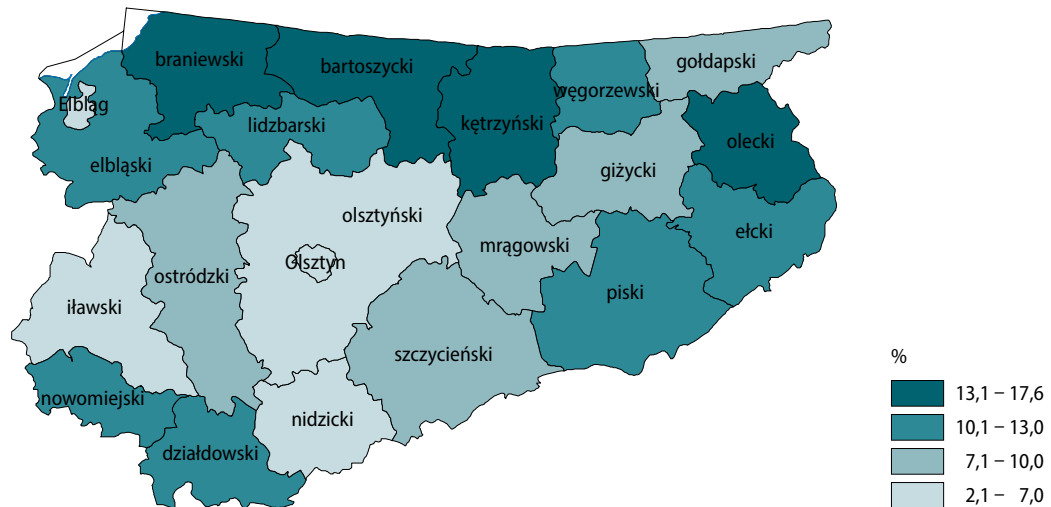
7.2. Unemployment in powiats and gminas

Poprawa na rynku pracy widoczna była także wewnątrz województwa. W większości powiatów w 2023 r. w porównaniu z 2022 r. spadła liczba bezrobotnych, jak i stopa bezrobocia. Wysoki wskaźnik bezrobocia występował, podobnie jak rok wcześniej, w powiatach położonych w północnej części województwa – bartoszyckim, kętrzyńskim i braniewskim.

Mapa 16. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2023 r.

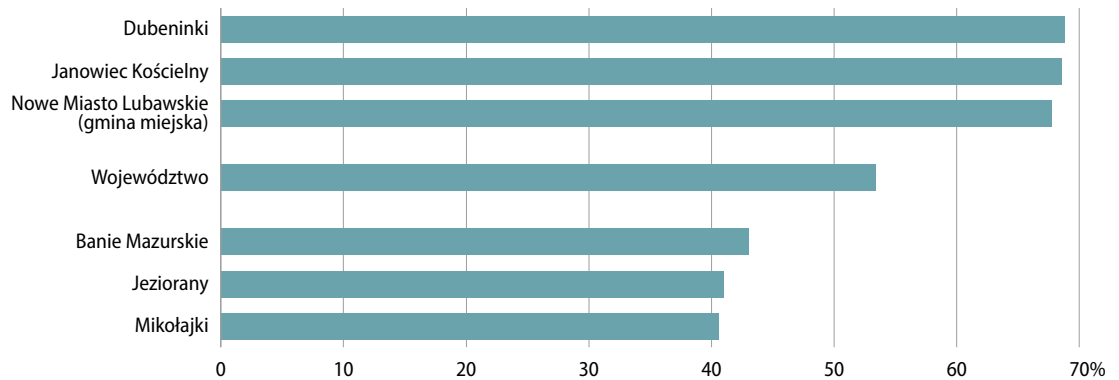
Stan w dniu 31 grudnia

Map 16. Registered unemployment rate by powiats in 2023
As of 31 December

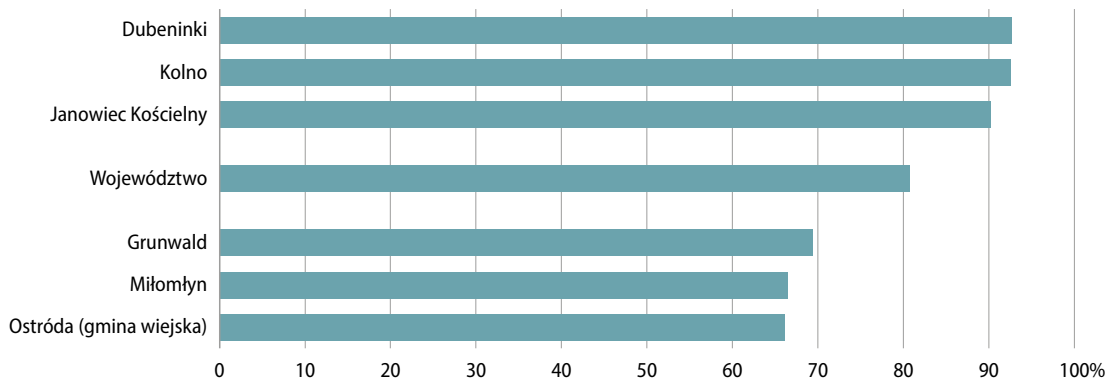

Z analizy przestrzennego rozmieszczenia zjawisk społeczno-gospodarczych wynika, iż na terenach, gdzie poziom bezrobocia był wysoki, funkcjonowało mniej podmiotów gospodarczych, więcej osób wymeldowało się na stałe niż zameldowało, a także więcej osób korzystało ze wsparcia pomocy społecznej. Dodatkowo przy północnej granicy województwa zauważalny był wysoki udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok.

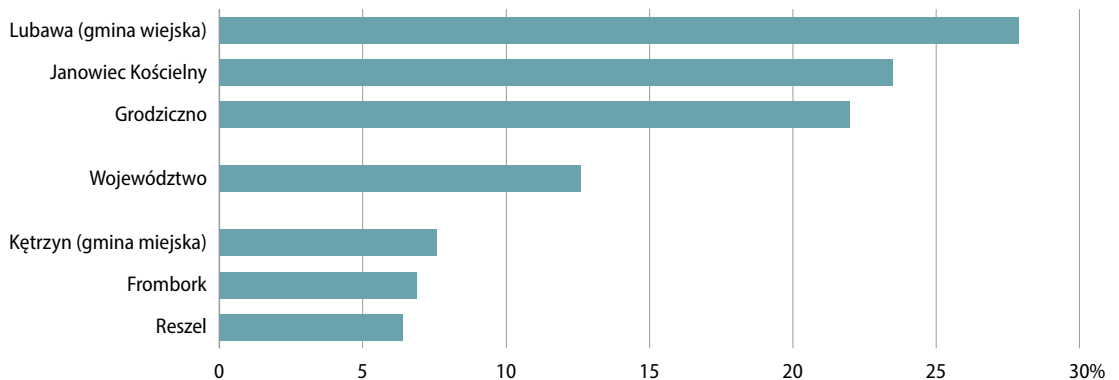
Wykres 13. Udział bezrobotnych kobiet w 2023 r.
Chart 13. Share of unemployed women in 2023

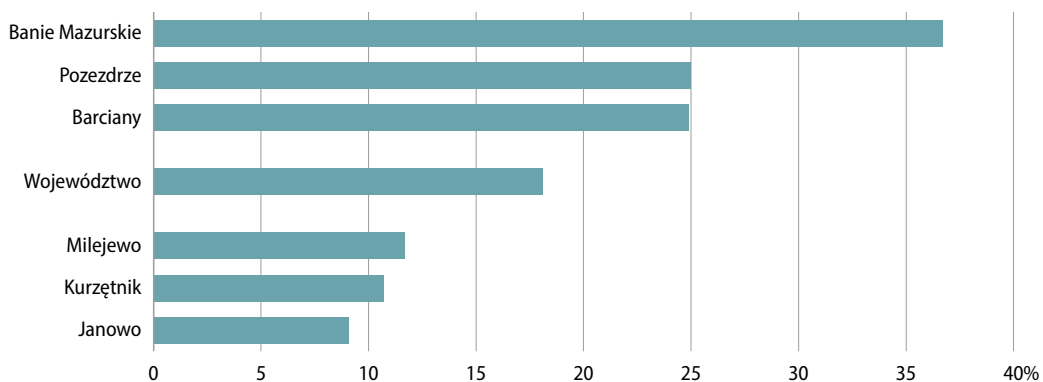
Wykres 14. Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w 2023 r.
Chart 14. Share of unemployed persons without the right to benefit in 2023

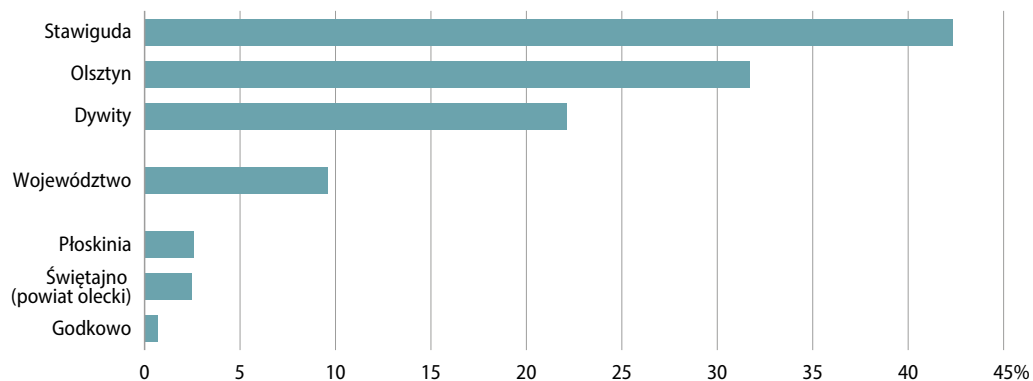
Wykres 15. Udział bezrobotnych w wieku do 25 roku życia w 2023 r.
Chart 15. Share of unemployed persons aged up to 25 in 2023

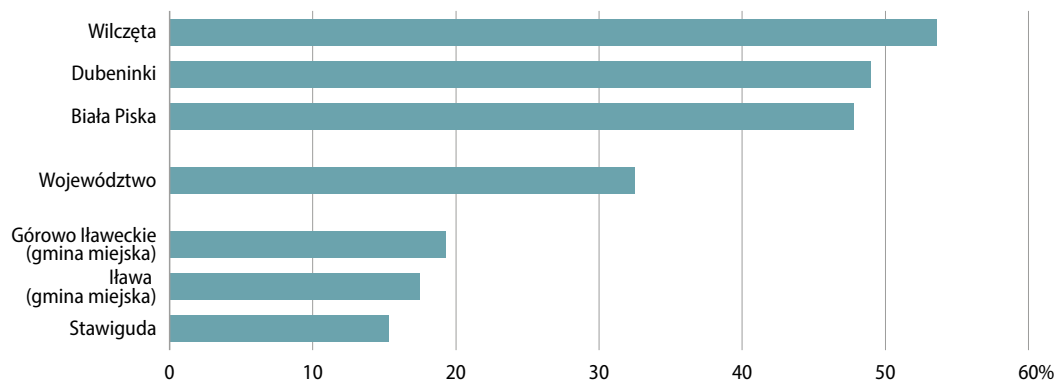
Wykres 16. Udział bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej w 2023 r.
Chart 16. Share of unemployed persons aged 55 and more in 2023

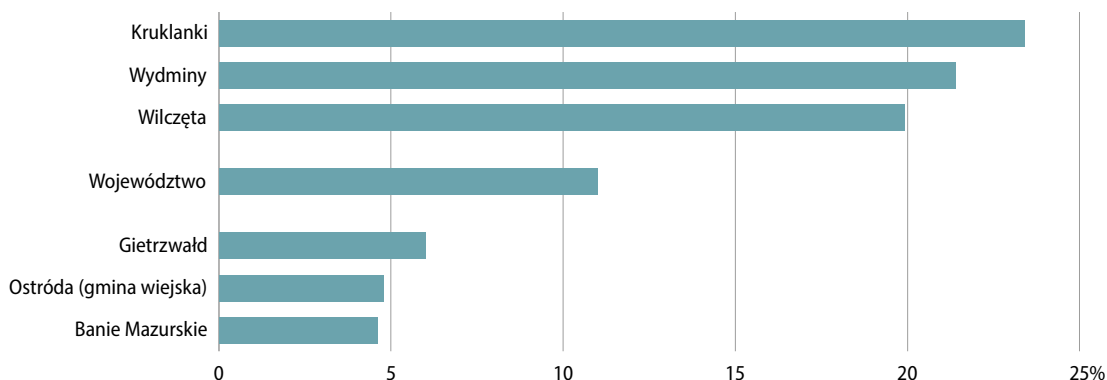
Wykres 17. Udział bezrobotnych z wyższym wykształceniem w 2023 r.
Chart 17. Share of unemployed persons with tertiary education in 2023

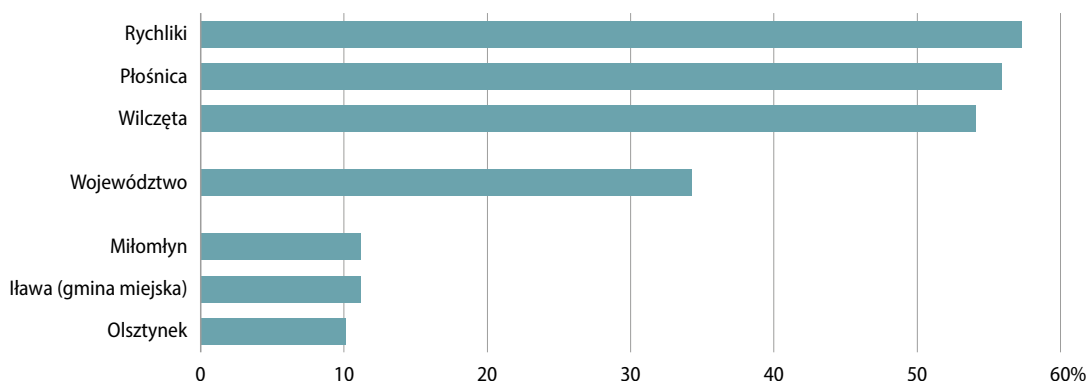
Wykres 18. Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w 2023 r.
Chart 18. Share of unemployed persons with lower secondary education and less in 2023

Wykres 19. Udział bezrobotnych bez stażu pracy w 2023 r.
Chart 19. Share of unemployed persons with no work seniority in 2023

Wykres 20. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok w 2023 r.
Chart 20. Share of unemployed persons remaining unemployed for more than 1 year in 2023

Rozpiętość przytoczonych wartości wskaźników daje obraz nasilenia i różnorodności zjawiska bezrobocia. Bardziej wyrównana była sytuacja, jeśli się weźmie pod uwagę odsetek bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym, odsetek bezrobotnych bez stażu pracy, odsetek bezrobotnych w wieku do 25 roku życia czy w wieku 55 lat i więcej. Większe różnice między gminami były widoczne w przypadku odsetka bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok czy z wykształceniem wyższym.

Charakterystyka powyższych wskaźników pozwala na wskazanie gmin, w których sytuacja na rynku pracy była znacznie lepsza niż w innych. Jeden z najniższych udziałów bezrobotnych pozostających bez pracy dłużej niż rok zanotowano w gminach Olsztynek i Ława. Z kolei wysoki udział bezrobotnych widoczny był w gminach: Rychliki, Płońnica i Wilczęta. Mniejszy udział bezrobotnych kobiet wystąpił w Mikołajkach i Jezioranach. Najwyższy odsetek bezrobotnych kobiet był w Dubeninkach i Janowcu Kościelnym. Gmina Stawiguda miała najniższy w województwie odsetek osób z wykształceniem gimnazjalnym, najwyższy zaś Wilczęta. Udział bezrobotnych bez praw do zasiłku najwyższy był w Dubeninkach, a najniższy w Ostródzie.

W niniejszej części opracowania zostały zamieszczone przykłady gmin czy wybrane wskaźniki dla gmin i powiatów. Dla osób bliżej zainteresowanych różnicowaniem zjawiska bezrobocia w powiatach i gminach przygotowany został tabelaryczny załącznik z danymi dotyczącymi liczby bezrobotnych według podstawowych cech, tj. płeć, grupy wieku, poziom wykształcenia, staż pracy i czas pozostawania bez pracy, umieszczony w wersji elektronicznej (plik Excel) na stronie internetowej urzędu (olsztyn.stat.gov.pl).

Uwagi metodologiczne

1. Źródła i zakres danych

1. Prezentowane w publikacji dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą całej gospodarki narodowej.
2. Dane prezentuje się:
 - 1) w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007 opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2, wprowadzonej z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 z późn. zm.);
 - 2) według sektorów własności:
 - a) sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
 - b) sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

„Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.
3. Dane prezentowane według **regionów i podregionów** odpowiadają poszczególnym poziomom obowiązującej w krajach Unii Europejskiej Klasyfikacji **Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS)**, wprowadzonej Rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r., z późniejszymi zmianami. Od 1 stycznia 2018 r. obowiązują zmiany wprowadzone Rozporządzeniem Komisji (UE) 2016/2066 z dnia 21 listopada 2016 r.
4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej.
5. Przez podmioty gospodarki narodowej rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
6. Pod pojęciem podmiotów gospodarczych rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
7. Dane w podziale według sekcji i działów PKD oraz w podziale terytorialnym opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.
8. Dane prezentuje się także przy wykorzystaniu Klasyfikacji Zawodów i Specjalności (KZiS), opracowanej na podstawie Międzynarodowej Standardowej Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08), wprowadzonej z dniem 1 stycznia 2015 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r.
9. Informacje w podziale według województw, powiatów i gmin oraz w podziale na miasta i wieś podano w każdorazowym podziale administracyjnym. Przez „miasta” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „wieś” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

10. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach. Wskaźniki dynamiki w przypadku zmian metodycznych obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.
11. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.
12. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Głównego Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.
13. Szczegółowe wyjaśnienia metodyczne dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki znajdują się w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” GUS.

Informacje uzyskano na podstawie sprawozdawczości GUS, danych Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi oraz Powiatowych Urzędów Pracy.

Aktywność ekonomiczna ludności: ankiety GUS – ZD i ZG, szacunki demograficzne ludności.

Pracujący:

- rejestry oraz systemy informacyjne Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) i Ministerstwa Finansów (MF),
- sprawozdania GUS: Z-03, Z-06, wtórne wykorzystanie danych z DG-1, wtórne wykorzystanie danych z SP-3, informacje o pracujących w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego (dane MON i MSWiA), wtórne wykorzystanie informacji o liczbie duchownych różnych wyznań; szacunki GUS dotyczące: pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych, zatrudnionych w organizacjach członkowskich, fundacjach, stowarzyszeniach, samorządach gospodarczych, organizacjach pracodawców, partiach politycznych i innych organizacjach społecznych; pracujących w jednostkach prowadzących działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w „szarej gospodarce”.

Przyjęcia do pracy i zwolnienia z pracy: sprawozdania GUS – Z-06.

Popyt na pracę: sprawozdania GUS – Z-05.

Wynagrodzenia: dane Ministerstwa Finansów z Systemu Informacji Podatkowych – Baza danych o podatnikach podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT). Wtórne wykorzystanie danych ze sprawozdań GUS: Z-03, Z-06, DG-1, SP-3, wykorzystanie danych z KSI ZUS – Centralny Rejestr Ubezpieczonych, KSI ZUS – Centralny Rejestr Płatników Składek; szacunki wynagrodzeń zatrudnionych w podmiotach prowadzących działalność gospodarczą o liczbie pracujących do 9 osób oraz w organizacjach członkowskich – fundacjach, stowarzyszeniach, samorządach gospodarczych, organizacjach pracodawców, partiach politycznych, związkach zawodowych i innych organizacjach społecznych; wykorzystanie zbiorów zagregowanych danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Struktura wynagrodzeń: sprawozdanie GUS – Z-12.

Czas pracy: sprawozdania GUS – Z-06.

Warunki pracy: sprawozdania GUS – Z-KW Statystyczna karta wypadku, Z-10, dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, informacje z systemu informacyjnego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o liczbie i kosztach rent wypadkowych, zasiłków chorobowych wypadkowych i świadczeń rehabilitacyjnych wypadkowych; informacje dotyczące działalności Państwowej Inspekcji Pracy o liczbie skontrolowanych zakładów, liczbie kontroli i wydanych decyzjach.

Bezrobocie rejestrowane: sprawozdania GUS – MRiPS-01 wraz z załącznikami, MRiPS-02, dane z rejestrów Powiatowych Urzędów Pracy.

2. Objasnienia podstawowych pojęć

1. Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15–89 lat opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych. Wyniki badania uogólniono w oparciu o bilanse ludności, opracowane na podstawie NSP2021.
2. **Gospodarstwo domowe** oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Jeżeli któraś z osób mieszkających razem utrzymuje się oddzielnie, tworzy ona oddzielne, jednoosobowe gospodarstwo domowe. Do członków gospodarstwa domowego zaliczono osoby:
 - 1) obecne w gospodarstwie domowym (zameldowane na pobyt stały lub czasowy, przebywające lub zamierzające przebywać bez zameldowania przez okres 12 miesięcy lub więcej),
 - 2) nieobecne (uwzględniany jest całkowity czas nieobecności faktycznej i planowanej) przez okres do 12 miesięcy (np. osoby przebywające czasowo za granicą, w gospodarstwie zbiorowym lub w innym gospodarstwie domowym w kraju przez okres krótszy niż 12 miesięcy).

Badaniem objęci są również cudzoziemcy będący członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, jeżeli spełniają powyższe kryteria.
3. **Ludność aktywna zawodowo** obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne, zgodnie z definicjami podanymi poniżej.
4. **Pracujący** są to wszystkie osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia:
 - 1) wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - 2) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - a) z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą;
 - b) z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych);
 - c) z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekracza 3 miesięcy.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczani są również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

Do pracujących nie są zaliczani: wolontariusze oraz stażyści nieotrzymujący wynagrodzenia, osoby pracujące w rolnictwie indywidualnym zajmujące się wytwarzaniem produktów rolnych wyłącznie lub głównie na własne potrzeby.
5. **Bezrobotni** – osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki:
 - 1) w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi (zgodnie z definicją tej populacji),
 - 2) aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę,
 - 3) były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zostały zaliczone także osoby, które nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

6. Ludność **bierna zawodowo** w wieku 15–89 lat, tzn. pozostające poza siłą roboczą, są to wszystkie osoby, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne tzn. osoby, które w badanym tygodniu:
 - 1) nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały,
 - 2) nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie w aktywny sposób lub poszukiwały pracy aktywnie, ale nie były zdolne (gotowe) do jej podjęcia w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym,
 - 3) nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
 - a) dłuższym niż trzy miesiące,
 - b) do 3 miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

Od 2021 roku przyczyny bierności określane są dla populacji biernych zawodowo w wieku 15–74 lata. Wśród tych biernych zawodowo wyróżnia się grupę zniechęconych, do której należą osoby nieposzukujące pracy, ponieważ są przekonane, że jej nie znajdą.

7. Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15–89 lat (ogółem lub danej grupy).
8. Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15–89 lat (ogółem lub danej grupy).
9. Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).
10. Dane o pracujących (opracowane na podstawie sprawozdawczości oraz szacunków) dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód (tabl. 2.8–2.10). Od 2022 r. dane dotyczące pracujących w gospodarce narodowej są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych.

Dane o **pracujących w gospodarce narodowej** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 4) członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
- 5) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

Dane dotyczące **pracujących według stanu w dniu 31 grudnia** podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **pracy głównej**.

11. **Bilans czasu pracy** oznacza badanie wykorzystania zasobów czasu pracy w podziale na czas przepracowany i nieprzepracowany oraz według poszczególnych elementów czasu przepracowanego i nieprzepracowanego. W informacjach statystycznych podaje się bilans nominalnego czasu pracy.
12. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba

przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o liczbę osób powracających do pracy z urlopów wychowawczych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o liczbę osób, które otrzymały urlopy wychowawcze) w roku badanym do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 grudnia z roku poprzedzającego rok badany.

13. **Popyt na pracę** jest to liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych. Przez popyt na pracę rozumie się zagospodarowane miejsca pracy, określane aktualną liczbą pracujących oraz wolne miejsca pracy.

Wolne miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone.

Nowo utworzone miejsca pracy to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Zlikwidowane miejsca pracy to miejsca pracy utracone w wyniku zmian organizacyjnych lub zmiany profilu działalności.

14. **Przeciętne wynagrodzenia** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono, przyjmując:
- 1) wynagrodzenia osobowe bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą;
 - 2) wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach;
 - 3) dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej;
 - 4) honoraria wypłacane niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę.
15. Dane o wynagrodzeniach podaje się w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.
16. Dane o **wysokości wynagrodzeń brutto za październik 2022 r.** opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2022 r.; obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych, którzy przepracowali cały miesiąc październik.
17. **Warunki pracy** jest to zespół czynników występujących w środowisku pracy wynikających z procesu pracy oraz czynników związanych z wykonywaniem pracy. Na środowisko pracy składają się: czynniki fizyczne (np. oświetlenie, hałas, mikroklimat), chemiczne (np. substancje toksyczne) oraz biologiczne (np. bakterie), występujące na obszarze miejsca pracy (np. w hali fabrycznej, na stanowisku pracy), jak i na obszarze otaczającym zakład pracy.

Od 2021 r. zmianie uległa metoda badania z pełnej na metodę reprezentacyjną na dobranej celowo próbie, w związku z czym dane od 2021 r. są nieporównywalne z danymi za lata poprzednie.

18. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowania.

19. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 czerwca 2004 r. (jednolity tekst Dz. U. z 2022 poz. 690, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę, która ukończyła 18 lat i nie osiągnęła wieku emerytalnego, jest osobą niezatrudnioną i niewykonującą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź, jeśli jest to osoba niepełnosprawna, zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nie uczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych, zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, z dodatkowymi wyłączeniami dotyczącymi źródeł dochodów, zapisanymi w ustawie.

20. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek udziału liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Szczegółowe informacje metodologiczne oraz pojęcia statystyczne opublikowane zostały w poniższych opracowaniach:

[Zeszyt metodologiczny – Statystyka rynku pracy i wynagrodzeń](#)

[Zeszyt metodologiczny – Pracujący w gospodarce narodowej według źródeł administracyjnych](#)

[Zeszyt metodologiczny – Badanie aktywności ekonomicznej ludności](#)

[Pracujący w gospodarce narodowej w 2023 roku](#)

[Rocznik Statystyczny Pracy 2023](#)

Methodological notes

1. Sources and range of data

1. Data presented in publication, unless otherwise indicated, concern the entire national economy.
2. Data are presented:
 - 1) according to the Polish Classification of Activities – PKD 2007, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of the Council of Ministers, dated 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, as amended);
 - 2) according to ownership sectors:
 - a) public sector – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), the ownership of local government units as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of public sector entities,
 - b) private sector – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as "mixed ownership" with a predominance of capital (property) of private sector entities and lack of predominance of public or private sector in capital (property) of the entity.

"Mixed ownership" is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company's registration application.
3. Data presented by **regions and subregions** correspond to individual levels of the **Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS)**, obligatory in countries of the European Union and introduced according to the Regulation No. 1059/2003 of the European Parliament and of the Council of 26 May 2003, as amended. From 1 January 2018, the changes introduced by the Commission Regulation (EU) 2016/2066 of 21 November 2016 apply.
4. Data – unless otherwise indicated – are compiled in accordance with the respective organisational status of units of the national economy.
5. The term entities of the national economy is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
6. The term economic entities is understood as entities conducting economic activity (production and services) on their own-account in order to earn a profit.
7. Data according to NACE Rev. 2 sections and divisions, by institutional sectors as well as according to administrative division, are compiled – unless otherwise indicated – using the enterprise method.

In the enterprise (entity) method, the entire organisational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.
8. Data are also presented according to the Occupations and Specializations Classification (KZiS), compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), introduced on 1 January 2015 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 7 August 2014.
9. Information by voivodships, powiats and gmina as well as by urban and rural area – unless otherwise indicated – is presented according to administrative division in a given period. The term urban area is understood as urban gminas and towns in urban-rural gminas, while a rural area is understood as rural gminas and rural area in urban-rural gminas.

10. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables. Indices – in case of methodological changes, are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.
11. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".
12. Statistical information originating from sources other than Statistics Poland is indicated in the appropriate note.
13. Detailed methodological explanations concerning particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series "Methodologies and classifications".

Statistical information are obtained on the basis of conducted surveys of Statistics Poland (SP) and data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź and Powiat Labour Offices.

Economic activity of the population: SP questionnaires – ZD and ZG, demographic estimates of the population.

Employed persons:

- registers and information systems of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF), the Social Insurance Institution (SII) and the Ministry of Finance (MF),
- SP reports: Z-03, Z-06, secondary use of data from DG-1, secondary use of data from SP-3, data about persons employed in the budgetary entities conducting activity within the range of national defence and public safety derive from the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration, secondary use of data on the clergy; SP estimates concern: employed in employed on private farms in agriculture, persons employed in foundations, associations, political parties, trade unions, organizations of employers and economic and professional self-governments; estimates of persons employed in entities conducting economic activity employing up to 9 persons and employed in "grey economy".

Labour turnover: SP report – Z-06.

Demand for labour: SP report – Z-05.

Wages and salaries: data of Ministry of Finance from Tax Information System – Database about Database of taxpayers of personal income tax (PIT). Secondary use of data from SP reports: Z-03, Z-06, DG-1, SP-3, use of data from Polish Social Insurance Institution (ZUS) from KSI ZUS – Central Register of Insured, KSI ZUS – Central Register of Insurance Premium Payers; estimates of wages and salaries of persons employed in entities conducting economic activity employing up to 9 persons and in member organizations – foundations, associations, economic self-governments, employers' organizations, political parties, trade unions and other social organizations; using the aggregate data of ZUS.

Structure of earnings: SP report – Z-12.

Work time: SP report – Z-06.

Working conditions: SP reports – Z-KW Statistic accident card, Z-10, data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź, information from Polish Social Insurance Institution information system and The Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) about information on the number and cost of accidental benefits, accidental sickness benefits and accident-related rehabilitation services; information on the activities of the National Labor Inspectorate about the number of inspected establishments, the number of inspections and decisions issued.

Registered unemployment: SP reports – MRiPS-01 with attachments, MRiPS-02, data from Powiat Labour Offices registers.

2. Explanations of basic definitions

1. Data on economic activity of the population aged 15–89 years were compiled on the basis of a representative **Labour Force Survey (LFS)**, conducted on a quarterly basis. The survey covers persons being members of households in dwellings selected on a random basis. The results of the survey were generalised on the basis of population balances, compiled on the basis of the 2021 Census.
2. A **household** is a group of people related by blood or marriage or not related, living together in the same dwelling and maintaining themselves jointly. If one of the persons living together maintains him/herself independently, he/she constitutes a separate one-person household. Household members include:
 - 1) persons present in the household (registered for a permanent or temporary stay, staying or intending to stay without registering for 12 months and more),
 - 2) persons absent (the total duration of actual and planned absence is considered) for up to 12 months (e.g. persons staying temporarily abroad, living in institutional households or in another household in the country for less than 12 months).

The LFS has included foreigners who are the members of sampled households and who meet the above criteria.

3. **Economically active persons** has covered all persons considered as employed or unemployed in accordance with the definitions presented below.
4. **Employed persons** are all persons aged 15–89 years who during the reference week:
 - 1) performed for at least one hour any work generating pay or income, i.e. were employed in a public company/institution or by a private employer, worked on their own (or leased) agricultural holding, or conducted their own economic activity outside agriculture, assisted (without pay) in work on family agricultural holding or in conducting family economic activity outside agriculture,
 - 2) had work but did not perform it:
 - a) due to sickness, vacation, parenthood-related leave (maternity leave, childcare leave, paternity leave or parental leave), working time arrangement (work system or compensation for overtime hours), training related to the performed work;
 - b) due to a seasonal nature of work if they continue to regularly perform tasks and duties for the job or business off-season (excluding fulfilment of legal or administrative obligations);
 - c) for other reasons if the break in employment does not exceed 3 months.

Employed persons – in accordance with the international standards – also include apprentices who entered into occupational training or occupational preparation contract with a private or public employer, if they received remuneration.

The following persons are not included among the employed: voluntary workers or trainees not receiving any pay, persons employed in private agriculture (on farms owned by natural persons) who produce agricultural products exclusively or mainly for their own use.

5. **Unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfilled three conditions:
 - 1) in the reference week were not employed (according to the definition of this population),
 - 2) were actively looking for work, i.e. had carried out activities in the four-week period ending with the reference week to seek paid employment,
 - 3) were available to take up work within two weeks from the end of the reference week.

Persons who were not seeking work because they had already found a job and were waiting to start it within a period of no longer than 3 months and were ready to take it up, are also included in the category of the unemployed.

6. **The economically inactive population** i.e. the population staying outside the labour force, are all persons aged 15–89 years, who were not classified as employed or unemployed persons, i.e. persons who in the reference week:
 - 1) did not work, neither had a job nor were seeking work,
 - 2) did not work, were seeking a job, albeit not in an active way or were actively seeking work but were not ready (available) to start work within the two weeks following the reference week,
 - 3) neither worked nor were seeking work, as they had already found a job and were waiting to start work during the period:
 - a) longer than 3 months,
 - b) up to 3 months, albeit they were not available for this work.

Since 2021, the reasons for inactivity are defined for the population of the economically inactive aged 15–74 years. Among these economically inactive persons, there is specified a group of discouraged persons, including persons not seeking a job because they are convinced that they will not find a job.

7. Activity rate is calculated as the share of the economically active population of a given category in the total population of a given category.
8. Employment rate is calculated as the share of the employed persons of a given category in the total population of a given category.
9. The unemployment rate was calculated as the share of the unemployed (total or particular group) in the economically active population (total or particular group).
10. Data on employed persons (prepared on the basis of reporting and estimates) concern persons performing work that brings them earnings or income (tables 2.8–2.10). From 2022, data on employed persons in the national economy are presented on the basis of administrative data sources.

Data regarding **employed persons in the national economy** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees (since 2022, renamed) that is, employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, appointment, election) or service relation on a fixed-term and indefinite term, full-time and part-time employed;
- 2) employers and self-employed persons, including contributing family workers;
- 3) outworkers;
- 4) members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' cooperatives and other cooperatives engaged in agricultural production as well as farmers' cooperatives);
- 5) clergy fulfilling priestly obligations.

Data concerning **employment as of 31 December** are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

11. **The balance of working time** means the study of the use of working time resources broken down into worked time and not worked time and according to individual elements of time worked and not worked. In statistical information, the balance of nominal working time is given.

12. Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern **the number of hires and the number of terminations** and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care leaves (or the number of terminations less the number of persons granted child-care leaves) during the surveyed year to the number of full-time employees as of 31 December from the year preceding the surveyed year.

13. **Demand for labour** is the number of vacancies offered by economy in particular social and economic conditions. Demand for labour is understood as occupied jobs, determined by the current number of the employed or vacancies.

Vacancies are positions or jobs unoccupied due to labour turnover or newly created ones.

Newly created jobs are jobs created in the course of organizational changes, expanding or changing business profile, and all jobs in the newly established units.

Liquidated jobs – jobs lost in the course of organizational changes, limiting or changing business profile.

14. **The average wages and salaries** per paid employee were calculated assuming:
- 1) personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
 - 2) payments from profit and balance surplus in cooperatives,
 - 3) annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
 - 4) fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract.

15. Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e., including deductions for personal income taxes and since 1999 also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employee.

16. Data regarding **total gross wages and salaries for October 2022** were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2022; concerns economic entities employing more than 9 persons. Data concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, who received wages and salaries for the whole month October.

17. **Working conditions** means a group of factors occurring in the work environment, arising from the work process, as well as factors associated with the performance of work. Work environment factors include: physical (e.g. lighting, noise, microclimate), chemical (e.g., toxic substances) and biological (e.g. bacteria) factors occurring in the work area (e.g. on the shop floor, at a workstation) as well as in the area surrounding the work place.

From 2021, the survey method changed from a full survey to a survey using a purposive sampling method, and therefore the data from 2021 are not comparable with data for previous years.

18. Information regarding **accidents at work** includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defense and public safety concerns only civilian employees.

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) are related only to these accidents, for which a one-off compensations were granted in a given year.

19. Data regarding **registered unemployed persons** include persons who, in accordance with the Law dated 20 April 2004 on Promoting of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004 (uniform text Journal of Laws 2016 item 645, with later amendments), are classified as unemployed.

An unemployed person is understood as a person who is at least 18 years old and has not reached the retirement age, is not employed and not performing any other kind of paid work who is capable of work and ready to take full-time employment obligatory for a given job or service (or in case he/she is a disabled person – capable and ready to take work comprising no less than a half of working time), not attending a school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme) or tertiary schools in part-time programme, looking for employment or other kind of paid work and registered in a powiat labour office, appropriate for his/her permanent stay, with additional provisions concerning the sources of income, included in the mentioned law.

20. **The registered unemployment rate** is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defense and public safety.

Detailed methodological information and statistical concepts have been published in the following elaborations:

[Methodological report – Statistics on labour market, wages and salaries](#)

[Methodological report – Employment in the national economy according to administrative data sources](#)

[Methodological report – Labour Force Survey](#)

[Employment in the national economy in 2023](#)

[Yearbook of Labour Statistics 2023](#)